

11

november
2008

cena 6 Sk (0,19 •)

Uponáhl'aní v čase...

Mnohí z vás sa pri čítaní tohto novembrového čísla prichytíte pri úvahe o cválajúcom čase... Veď na druhý mesiac sú tu Vianoce! A vlastne výklady a reklamné plagáty marketov nám ich pripomínajú už od polovice minulého mesiaca! Čas sa nám naozaj míňa závratnou rýchlosťou. Takmer všetci sme uponáhl'aní, stále kdesi bežíme a pritom nestíhame... V práci, doma - zanedbávame rodinu, pomaly nie sme si istí, či tá naša ratolesť chodí do piatej alebo šiestej, v skutočnosti ale už do siedmej... Ako si to zapamätáť, keď je stále tá istá triedna učiteľka! Ponáhľame po schodoch, v autách - stotridsiatka sa nám máli na obyčajnej ceste, niečo ešte na diaľnici. Dôsledky vidíme denne v štatistikách nehôd. Dôchodcovia sa ponosujú, že majú menej času, ako keď chodili do práce! Tiež ponáhľajú, nestíhajú!

Nepočul som informáciu astro a iných fyzikov, že by sa snáď Zem zrýchlila svoje otáčanie - jedna otáčka nie za 24, ale za menej hodín. Teda tam chyba asi nie je! Že by sme boli pomalší, nešikovnejší? Skúste to niekomu čo len najavo dať!

(dokončenie na str. 5)

Z OBSAHU

- Z rokovania mimoriadneho MsZ
- Predstavujeme hlavnú kontrolórku mesta
- Spoločná výzva
- Informácie technických služieb
- MŠ, ZŠ, ZUČ, CVČ informujú...
- Energie a ich spotreba- IV. časť
- O učiteľovi Ivanovi Kleinovi
- Pripravuje sa Kopaničiarska pokladnica
- Kultúra, šport, matrika...
- Súťaž „Slovensko bez bariér“
- Inzercia, reklama

Staroturiansky

POZVÁNKA

- 7. november: Obrazy z moravsko - slovenského pomedzia - vernisáž výstavy, 16.00 h, DK Javorina
- 17. november: Vystúpenie STREET SPIRIT - 19.00 h Námestie slobody
- 18. november: Skupina FERMATA, 19.00 h, DK Javorina
- 22. november: AEROBICMARATÓN 2008 - 10.00 h, tel. ZŠ na Komenského ul.

Ing. Helena Maťková - hlavný kontrolór mesta

Na základe skutočnosti, že bývalý hlavný kontrolór mesta Ing. Ján Iľovičný požiadal k 30.4.2008 o uvoľnenie z funkcie a ukončil pracovný pomer, poslanci MsZ uznesením č. 1 – XII / 2008 uložili MsÚ Stará Turá v súlade s platnými právnymi predpismi vypísať výberové konanie a voľby nového kontrolóra vyhlásili na deň 26.6.2008.

Do výberového konania sa prihlásili traja kandidáti. Nakoľko všetci splnili stanovené podmienky, vo voľbách vyberali poslanci nového kontrolóra z troch kandidátov.

Do funkcie HK tajným hlasovaním MsZ zvolilo Ing. Helenu Maťkovú, občianku Starej Turej, na zákonom stanovené obdobie 6 rokov.

Pani Maťková má 49 rokov, je vydatá a má tri deti. Najvyššie vzdelanie dosiahla štúdiom na VŠE v Bratislave. Svoje praktické skúsenosti získavala v predošlých zamestnaniach, v Zdroji Senica ako zástupkyňa riaditeľa pre ekonomickú činnosť, na Daňových úradoch v Holíči a Senici ako kontrolórka a vedúca oddelenia, ekonómka v hoteli Lipa v Starej Turej a ako účtovníčka – živnostníčka. Do svojej novej funkcie nastúpila 1.9.2008. Želáme jej vo výkone tejto náročnej funkcie veľa úspechov.

Mgr. Ján Tomeš

Dôležité upozornenie!!!

Správa cintorínov vás dôrazne žiada, aby ste pre miesta posledného odpočinku svojich pozostalých na našich mestských cintorínoch uzatvorili zmluvy o prenájme týchto hrobových miest a tým si splnili zákonnú povinnosť. Táto povinnosť sa týka aj tých občanov, ktorí majú hrobové miesta zaplatené - doklad o zaplatení nenahrádza zmluvu o prenájme.

Zmluvy sa uzatvárajú v stredu a vo štvrtok od 8.00 do 16.00 h v Dome smútku Stará Turá (tel.: 776 3824).

Technické služby Stará Turá

Z ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITELSTVA

Dňa 18.9.2008 sa uskutočnilo XVII. mimoriadne zasadnutie Mestského zastupiteľstva.

Prítomných bolo 10 poslancov.

Hlavným dôvodom mimoriadneho zasadnutia boli dva návrhy, a to:

1. Návrh žiadosti mesta o NFP na schválenie a realizáciu projektu „Zlepšenie služieb cestovného ruchu Slovensko – moravského pomedzia“
2. Návrh žiadosti mesta o NFP na schválenie a realizáciu projektu „Rekonštrukcia a modernizácia technológie na zhodnocovanie biologického a gastro odpadu v Starej Turej – II. etapa.“

K obom návrhom podal informáciu viceprimátor mesta Mgr. Tomeš. K prvému projektu „Zlepšenie služieb cestovného ruchu Slovensko – moravského pomedzia“ bol termín odovzdania 24. september 2008. Celkové náklady na projekt predstavujú 25 109,6 tis. Sk. Podiel spolufinancovania z rozpočtu mesta vo výške 5 % predstavuje 1 255,5 tis. Sk. Je to prvý projekt, ktorý mesto podalo v rámci cezhraničnej spolupráce, spolupodieľa sa na ňom spolu s družobným mestom Kunovice. Cieľom projektu je zachovanie tradičných remesiel v našom kraji a výchova mladých ľudí k poznaniu a hrdosti hlásenia sa k tomuto regiónu a súčasne spropagovanie našich tradícií. Z tohto dôvodu je potrebné zrekonštruovať priestory Domu kultúry Javorina a tým vytvoriť priestory na nasledovné účely:

- vytvorenie strediska cestovného ruchu, ktoré by bolo spoluorganizátorom cezhraničných podujatí,
- vytvorenie viacúčelovej miestnosti, kde budú realizované tvorivé dielne so zameraním na výučbu pletenia košíkov a výrobkov z prútia,
- výučba práce s drevom na strúhacej stolici,
- výučba tkania plátna na tkáčskom stave.

Plánovaný termín rekonštrukcie je máj 2009 a ukončenie december 2009.

Čo sa týka druhého projektu „Rekonštrukcia a modernizácia technológie na zhodnocovanie biologického a gastro odpadu v Starej Turej – II. etapa“ od augusta 2008, kedy bol prijatý Mestským zastupiteľstvom, v ňom došlo k úpravám a tiež aj k doplneniu niektorých položiek, ktoré sú nárokovateľnými položkami v spomínanej žiadosti o NFP z EÚ (najmä o doplnenie nákladov na skúšobnú prevádzku, podporné a propagačné aktivity, náklady spojené s prípravou projektu ako aj s jeho následnou implementáciou a tiež úpravu investičných nákladov na nákup samotnej technológie týkajúcej sa projektu). Z tohto dôvodu bolo potrebné nové uznesenie MsZ na novú celkovú výšku nákladov na projekt vo výške 26 703 tis. Sk a povinná spoluúčasť mesta na projekte vo výške 5 % predstavuje 1 335 tis. Sk.

Obidva návrhy poslanci schválili.

Bc. Lubica Klimáčková

Bezpečné priechody pre deti v blízkosti škôl

V priebehu mesiacov október až december sa začali práce zamerané na zvýšenie bezpečnosti predovšetkým detí v blízkosti základnej školy a centra voľného času na Ulici Komenského a základnej umeleckej školy na Ulici SNP.

V snahe zvýšiť bezpečnosť chodcov na spomínaných úsekoch pripravilo mesto Stará Turá v spolupráci s Okresným dopravným inšpektorátom policajného zboru v Trenčíne projekt, ktorý rieši lepšie situovanie priechodov pre chodcov, zlepšenie viditeľnosti priechodov a novým dopravným značením. Súčasťou úprav je aj vybudovanie spomaľovacích prahov, čo je plne v súlade s pravidlami dopravy na spomínaných komunikáciách. Dôjde k usmerneniu a spomaleniu vozidiel na komunikáciách a teda zníženie rizík vzniku kolízií z chodcami. Podstatnou zmenou je doplnenie a vy-

lepšenie kvality vybraných dopravných značiek ako aj zvýraznenie ich významu fluorescenčným žltazelezným podkladom.

Preto žiadame vodičov o zvýšenú pozornosť pri realizácii stavebných prác.

Projekt (BECEP – bezpečnosť cestnej premávky) je zameraný na zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách, najmä chodcov, v našom prípade sú to predovšetkým naše deti. Mesto Stará Turá získalo na jeho realizáciu dotáciu v sume 353 918,- Sk od Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií, pričom 10% - ným podielom sa podieľa aj mesto (39 324 Sk).

J.M.

Separácia v osadách

Určite ste si všimli, že po celom chotári pribudli kontajnery na separáciu papiera, plastov a skla. Väčšina obyvateľov a chatárov v príslahých osadách aj dostala priložený leták o separácii týchto komodít.

Rozloženie „kontajnerových hniezd“ je v príslahých osadách dosť náročné, pretože je potrebné nájsť vždy miesto na 3-4 kontajnery.

Býva problém nájsť vhodné miesto, ktoré by bolo na mestskom pozemku. Všade to nie je ani možné. Niektoré hniezda sú umiestnené na súkromnom pozemku, s ktorým ich majitelia súhlasili.

Chceli by sme preto požiadať všetkých občanov a chatárov, ktorí by mali ešte nejaké tipy na možnosť umiestnenia spomínaného kontajnerového hniezda, aby sa skontaktovali s technickými službami. Máme ešte k dispozícii kontajnery na separovanie, ktoré by sme mohli rozmiestniť do osád. Tým by sa v mnohých prípadoch umožnilo občanom, aby mali takéto hniezdo bližšie k svojim domom a nemuseli by odpad vozit' do vzdialených kontajnerov.

Už vopred ďakujeme za Vaše nápady ako možno zlepšiť separáciu v osadách. **TSST**

Slniečny zber nebezpečného odpadu

Je zaujímavé na čo všetko vplýva počasie. Nevyhne sa tomu ani zber nebezpečného odpadu. Tento rok nám počasie skutočne veľmi prialo. V deň vyhláseného zberu nebezpečného odpadu (11. októbra) bol krásny slniečny deň, čo sa prejavilo aj v záujme občanov zbaviť sa takéhoto odpadu. Je veľmi dobré, keď sa nebezpečný odpad čo najviac vyzbiera v stanovené dni. Počas roku je jeho zber nákladnejší.

Len pre zaujímavosť uvedieme aj množstvá odpadu, ktoré počas je-

senného zberu odovzdali občania:

50 ks televízorov, 7 ks rádii, 7 ks práčky, 10 l odpadového oleja, 5 ks počítačov, 16 ks autobaterií, 17 ks chladničiek, 5 ks starých mobilov.

Na koniec len možno skonštatovať, že vďaka občanom sa nebezpečné odpady dostanú na miesto ďalšieho využitia a spracovania a neskončia kdesi nenávratne na legálnych i nelegálnych skládkach komunálneho odpadu, kde majú pre prírodu veľmi negatívne následky.

TSST

Využite zberný dvor a kompostáreň

V areáli bývalej tehelne funguje už dlhší čas zberný dvor. Viackrát sme písali aký odpad si sem môžu občania privieť.

A keďže informovanosť nikdy nie je na škodu, uvádzame zoznam možných odpadov ešte raz:

Veľkorozmerný odpad – staré nábytky, koberce, okná, práčky...

Nebezpečný odpad – televízory, chladničky, oleje, farby, autobaterie...

Drobný stavebný odpad – suť zo stavebných úprav (jadrá, loggie...), do 1 m³, čo je cca 200 kg zdarma

Pneumatiky

Ostatný separovaný odpad – plasty, papier, sklo...

Od augusta tohto roku sme skouduovali aj kompostáreň, ktorá je súčasťou zberného dvora. Do kompostárne môžu občania privieť zdarma svoj biologický odpad zo záhrad (konáre, lístie, zostatky z úrody...).

Od augusta začali technické služby rozdávať aj nádoby na zber bioodpadu z domácností v rodinných domoch a tiež na sídliskách. Do jari budúceho roku by mali dostať takéto nádoby všetci občania.

Ak by sme mali hodnotiť separáciu bioodpadu po takmer dvojmesa-

nom fungovaní, máme skôr pozitívne ohlasy. Myslím, že občania privítali možnosť uloženia odpadu tohto druhu do samostatnej nádoby, pretože do nádoby na komunálny odpad sa im všetok bioodpad nezmeslil. Dokonca aj separáciu na sídliskách (dve sídliská už majú skúšobne tiež kontajner na bioodpad) hodnotíme veľmi pozitívne. Občania skutočne dávajú do kontajnera len bioodpad, ktorý tam patrí a zatiaľ dodržiujú naše výzvy, ktoré boli uvedené v priloženom letáku o separácii bioodpadu. Naozaj je veľmi dôležité dodržiavať pokyny o odpade, ktorý by sa do kontajnera na bioodpad nemal dávať, pretože dotriedovanie tohto odpadu je veľmi zložitá.

Dúfame, že sa separácia bioodpadu bude aj naďalej vyvíjať tak dobre ako začala a budeme môcť ako jedno z prvých miest naše pozitívne poznatky a skúsenosti postúpiť aj ďalším mestám na Slovensku.

Vždy hovoríme, že bez trpezlivosti a dôslednosti občanov by boli snahy Technických služieb Stará Turá o rozvoj separácie v našom meste márne a preto sa tešíme aj na ďalšiu spoluprácu so všetkými občanmi.

Vráblová, TSST

SPOLOČNÁ VÝZVA NA PREDKLADANIE ŽIADOSTÍ O NENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ako riadiaci orgán pre Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ako riadiacim orgánom pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia vyhlasuje výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci opatrení:

1.1 Inovácie a technologické transfery

1.2 Podpora tvorby a udržania pracovných miest prostredníctvom zvýšenia adaptability pracovníkov, podnikov a podpory podnikania.

Dátum zverejnenia výzvy: 28. augusta 2008

Ciele výzvy

Cieľom poskytnutia pomoci formou podpory jednotlivých oprávnených projektov je:

- zvýšenie miery podpory začínajúcim podnikateľom

- zvýšenie tvorby pracovných miest

- zvýšenie konkurencieschopnosti podnikateľov

- zvýšenie zamestnanosti

- zvýšenie adaptability zamestnancov

Oprávnení prijímatelia

Oprávnenými prijímateľmi sú začínajúci podnikatelia (fyzické alebo právnické osoby, ktoré ku dňu podania žiadosti nepodnikajú dlhšie ako tri roky) a plánujú realizovať jednotlivé druhy oprávnených projektov a spĺňajú definíciu mikro, malého alebo stredného podnikateľa.

Oprávnené výdavky

Za oprávnené výdavky môžu byť považované len výdavky, ktoré vyplývajú zo Schémy podpory pre začínajúcich podnikateľov DM-2/2008 (schéma pomoci de minimis) a ktoré boli vynaložené počas realizácie projektu.

Konečná výška nenávratného finančného príspevku sa určí na základe skutočne vynaložených, odôvodnených a riadne preukázaných výdavkov.

Forma, výška a intenzita pomoci

Pomoc je poskytovaná formou nenávratného finančného príspevku (NFP). NFP sa poskytuje formou refundácie na základe predložených uhradených účtovných dokladov preukazujúcich skutočnú výšku oprávnených výdavkov.

MINIMÁLNA VÝŠKA POMOCI: 5 000 EUR

MAXIMÁLNA VÝŠKA POMOCI: nesmie presiahnuť súhrne 200 000 EUR v priebehu akéhokoľvek obdobia troch fiškálnych rokov.

Maximálna dĺžka trvania projektu: Pomoc je poskytovaná na obdobie 36 mesiacov.

Uzávierka prijímania žiadostí o NFP

Žiadosti o NFP je potrebné predložiť najneskôr do 28. novembra 2008 do 16.00 hod., v prípade osobného doručenia, resp. zaslania poštou alebo kuriérom na adresu:

Sociálna implementačná agentúra, Špitálska 6, 816 43 Bratislava

Bližšie informácie získate na internetových stránkach www.enonomy.gov.sk, www.esf.gov.sk, www.sia.gov.sk alebo www.nadsme.sk.

áš

Novinky zo ZŠ

Aj mesiac október bol v základnej škole plný činnodej práce tak, ako všetky ostatné mesiace školského roku. Vyučovanie sa rozbehlo a žiaci 1. a 5. ročníka sa učia podľa nového školského programu. Všetci učiteľia sa zo všetkých síl snažia čo najlepšie robiť svoju prácu. Ich snahu sťažuje nedostatok niektorých učebníc, ktoré nám ešte neprišli, a tak musíme improvizovať. Aj napriek týmto problémom si myslím, že práca s deťmi s nám vďaka vysokej profesionalite mojich kolegov darí.

V posledných rokoch sa v našej spoločnosti akosi pozabudlo na dopravnú výchovu, ktorá je pre bezpečnosť našich detí naozaj dôležitá. V našej škole máme aspoň provízorne dopravné ihrisko, ktoré sme využili na dve veľmi užitočné akcie. O prvej, ktorá bola pre žiakov 1. stupňa, sa dočítate v osobitnom článku a druhú zorganizovala Autoškola MAJA pre ôsmakov. Obidve boli hodnotným doplnkom vyučovacieho procesu a vhodnými a veku primeranými formami poučili deti v oblasti dopravnej výchovy a boli pre ne i dobrou zábavou.

6.10. sa športovo nadaní žiaci zúčastnili na okresnom kole v cezpoľnom behu v Novom Meste nad Váhom. Výsledky sme do uzávierky časopisu nedostali. Okresné kolo CO preteku, ktorý sa uskutočnil v areáli Dubníka bolo naozaj náročné. Deti súťažili napr. v streľbe, zdravotnej a dopravnej výchove, topografii a civilnej obrane. Sme radi, že naši súťažiaci skončili na 3. mieste.

Od 14. 3. sa začal plavecký výcvik pre tretiakov, ktorý organizujeme na Myjave. V ten istý deň sa deti fotografovali. Fotografie si však kúpia, iba ak sa im budú páčiť.

16.10. sme sa zúčastnili na súťaži zručnosti v Novom Meste nad Váhom. Výsledky vám oznámime v ďalšom čísle časopisu.

3ses3 – takýto veľmi zvláštny názov mal protidrogovo zameraný program, ktorý sme pre deti pripravili na 20. október. Program plný piesní a múdrych slov sa žiakom páčil.

V dňoch 22.10. a 23.10. prebehlo v obidvoch budovách rodičovské združenie. V tomto školskom roku sme sa rozhodli pre novú formu plenárneho RZ a to cez školský rozhlas. Snažili sme sa vyhovieť rodičom, ktorí sa stretli na triednych RZ, na začiatku ktorých sa dozvedeli základné informácie od riaditeľstva školy.

26.10. sa naši žiaci zúčastnili na programe pre staroturianskych seniorov, ktoré pre nich pripravilo Mesto Stará Turá.

27.10. sme sa stretli s bývalými kolegami na priateľskom posedení, ktoré sa v októbri stalo už milou tradíciou. Tieto posedenia sú vždy príjemné a veľmi sa na ne tešíme.

Poslednou akciou v októbri bol Halloween, ktorý bol v znamení zábavy a strašidiel. Vyvrcholením večera bol opäť nočný pobyt v škole, na ktorý sa deti vždy tešia a naozaj stojí za to.

Anna Chmurová, riaditeľka ZŠ

Veľký výchovný koncert pre deti MŠ

Hudba je veľmi krásna. Či chceme, či nie, prechádza životom každého z nás. Má relaxačné aj liečivé účinky. Podporuje posilnenie imunitného systému, dokáže zmierniť bolesti hlavy, pomáha odstraňovať únavu a podráždenosť. Rozvíja tvorivé myslenie i fantáziu, cibrí pamäť, zlepšuje schopnosť koncentrácie. Hudba upokojuje, uvoľňuje napätie, zbavuje nás hnevu a znižuje agresivitu. Na druhej strane nás však dokáže aj nabiť energiou a prebudiť k aktivite. Jednoducho, hudba prospieva telu i duši. A to už od narodenia. Málokto si však uvedomuje, že prvé dotyky s hudbou môžu byť aj iné než naplno pustené rádio.

Dieťa je spevavý tvor. Vie s hudbou žiť, a preto je veľmi potrebné túto schopnosť podporovať a rozvíjať. Tieto všetky poznatky a skúsenosti ma viedli k tomu, aby som pripravila a zorganizovala výchovný koncert pre deti MŠ a hravou formou im priblížila aj nevšedné hudobné nástroje, s ktorými sa len tak ľahko nestretnú, aby nadviazali s nimi pozitívny kontakt. Dňa 27. mája 2008 sa konal „Výchovný koncert pre deti všetkých MŠ“, v spolupráci s pani učiteľkou Uhrvou a celým vynikajúcim kolektívom učiteľov ZUŠ v budove Základnej umeleckej školy v Starej Turej.

Cieľom koncertu bolo podchytiť záujem detí predškolského veku o spev a hudbu a terapeutickými účinkami hudby zmierniť negatívne správanie u detí. Rozvíjali sme tak prirodzený zmysel pre rytmus, spev a pohybové činnosti. Deti mali možnosť nielen vidieť hudobné nástroje, ale ich aj počuť, či skúsiť si na nich zahrať. Bolo tam veľa humorných situácií, najmä keď sa p. riaditeľ Masár (huslista) učil hrať na husle. Alebo p. učiteľ Ondrejka, keď treskol s veľkými činelami, všetkým nám

zaľahlo v ušiach, p. učiteľka Michalcová spievala falošne a to sa deťom náramne páčilo, smiali sa a tleskali od radosti. P. učiteľ Pavlovič hral na klavíri, harmonike a kontrabase. P. učiteľ Tábořský zahral na gitare a violončele. P. učiteľka Čičová na flautu, klarinet a saxofón. P. učiteľka Michalcová deti zoznámila s najväčším hudobným nástrojom, ktorý má každý pri sebe – hlasivky. Zaspievala deťom krásne slovenské ľudové piesne a vysvetlila im ako sa majú o hlasivky starať. P. učiteľ Ondrejka predviedol deťom okrem plechových nástrojov aj bubny a iné netradičné nástroje, ktoré si samozrejme aj sami vyskúšali. Záujem

bol obrovský. Deti mali možnosť vidieť aj orchester s dirigentom, ktorý nám zahral pieseň „Kukulienska“, a spolu sme si ju aj zaspievali.

Šťastný a spokojný výraz v detských očkách sa nedá opísať, to bolo treba vidieť. Za hlboký a umelecký, kultúrny a estetický zážitok sa deti poďakovali veľkým potleskom. Koncert trval hodinu a pol a deti vydržali sedieť a počúvať. Odchádzali domov so spevom a sladkou odmenou v ruke.

„Výchovný koncert“ splnil svoj cieľ. Hudbu a hudobné aktivity považujem za každodennú potrebu, prameň radosti a potešenia. Veď nie nadarmo sa hovorí, že hudba zblížuje ľudí a odstraňuje rečové bariéry. Materská škola /pri cukrárni/ svojím úsilím neustále rozvíja tvorivé myslenie, emócie, fantáziu a empatiu detí hravými formami.

Ak podporíme a rozvineme emocionálnosť detí, ak im dáme istoty, dostatok lásky, správny príklad a nebudeme zraňovať ich krehké duše, verím, že budú „dobrymi deťmi“, z ktorých raz budú dobrí ľudia... a o to zodpovednejší je pre nás ten krátky čas, keď je dieťa dieťaťom.

Ingrid Matejková

Mladí záchranáři v akci...

V stredu 8. októbra sa v priestoroch ATC Dubník Stará Turá uskutočnil druhý ročník obvodného kola súťaže mladých záchranárov CO obvodu Nové Mesto nad Váhom. Súťaž organizoval odbor civilnej ochrany a krízového riadenia Obvodného úradu v Novom Meste nad Váhom v spolupráci s MsÚ Stará Turá, OO PZ v Starej Turej a SČK v Trenčíne.

Do súťaže sa zapojilo desať štvorčlenných družstiev zo základných škôl Bzince pod Javorinou, Čachtice, Lubina, Lúka, Odborárska ul. Nové Mesto nad Váhom, Tematínska ul. Nové Mesto nad Váhom a Stará Turá. Všetci zúčastnení záchranári civilnej ochrany „bojovali“ v tradičných súťažných disciplínach ako pohyb a pobyt v prírode, strelba zo vzduchovky, používanie ochranných masky a improvizovaných prostriedkov ochrany. Popri správnom postupe pri telefonovaní na linku 112, súťažiaci preukazovali zručnosti i pri poskytovaní prvej pomoci. Vedomostné testy overili u súťažiacich teoretické vedomosti z oblasti civilnej ochrany, pravidiel cestnej premávky, protipožiarnej a zdravotníckej prípravy. Jednou z disciplín bolo aj rozpoznávanie varovných signálov pri vzniku mimoriadnej udalosti a výber najdôležitejších predmetov do evakuačnej batožiny. Deti museli zvládnuť celú trať

s preukázaním dobrej telesnej zdatnosti, byť teoreticky pripravení a preukázať praktické návyky. Najlepšie sa týchto náročných úloh zhostili žiaci zo ZŠ na ul. Odborárska v Novom Meste nad Váhom v zložení Natália Tomišová, lanca Bianca Gaidos, Pavol Hummel a Jakub Mihala, ktorí zároveň postúpili do krajského kola. Druhú priečku obsadili žiaci zo ZŠ Bzince pod Javorinou v zložení Simona Chovancová, Nikola Slováková, Eduard Rybár, Erik Fogaš a bronz si odnieslo súťažné družstvo zo ZŠ Stará Turá v zložení Daniela Uková, Katarína Tóthová, Martin Jakub Adamkovič, Michal Danihel.

Pozitívom je zvýšený záujem o súťaž, o čom svedčí aj to, že pokiaľ v prvom ročníku sa do súťaže prihlásilo 5 družstiev, v tomto roku to už bolo 10 družstiev. Organizátori súťaže dúfajú, že tento trend bude mať pokračovanie i v ďalších ročníkoch a pomôže deťom pozitívnym spôsobom rozšíriť ich obzory.

Je treba vysloviť poďakovanie súťažiacim a ich pedagógom, ktorý nad rámec svojich povinností venovali svoje úsilie a voľný čas príprave na súťaž. V neposlednom rade treba poďakovať sponzorom (K&J&G Čachtice, AQUA Kubiš NMnV, TRW NMnV, mesto Stará Turá a iní), ktorí vecnými a finančnými príspevkami spríjemnili súťažiacim deťom netradične strávený deň. **Ing. Sevald**

Oznamy CVČ Stará Turá

RODIČIA POZOR! ZDRAVOTNÉ CVIČENIE PRE DETI!

Centrum voľného času Stará Turá otvára nový záujmový krúžok pre deti, ktoré majú problém s nesprávnym držaním tela. U detí v školskom veku (výskumy ukazujú, že sa jedná až o jednu polovicu žiakov základných škôl) je tento problém zapríčinený dlhým sedením v škole, pri počítači, pri televízii v neprirodzenej polohe s ohnutou chrbticou. Následkom je ochabnutie svalstva, „hrudník sa sploštuje a klesá, vnútorné orgány sa stláčajú, nastáva únava chrbtového svalstva, čím dochádza k zhoršeniu držania tela a k zmenám tvaru chrbtice. Nesprávne držanie tela sa prejavuje u detí chybným držaním hlavy a ramien, odstavajúcimi lopatkami, uvoľneným brušným svalstvom, zvýšeným prehnutím v bedrovej časti chrbtice“ (Labudová, J.: Teória a didaktika telesnej výchovy oslabených).

Lekári odporúčajú týmto deťom rôzne druhy cvičení, no poznáte to: prvé dni deti cvičia s nadšením sami, potom nastáva doba nátlaku rodičov a neskôr už ani nátlak nepomôže. Deti cvičenie doma v obývačke na koberci nebaví, cvičia neradi, niektoré dokonca s plačom. A takéto cvičenie stráca význam i účinnosť.

Centrum voľného času preto ponúka vám a vašim deťom jedno z riešení: pravidelnú pohybovú aktivitu s primeraným a rovnomerným zaťažovaním, doplnenú o hry a relaxačné cvičenia. Krúžok bude prebiehať každú stredu od 15.00 hod v CVČ.

CVČ ďalej ponúka vašim deťom možnosť prihlásiť sa do krúžku ŠPORTMIX, ktorý je určený deťom 3. – 5. ročníka so širokým záberom svojich pohybových

záujmov. V krúžku sa budú deti postupne zoznamovať s jednotlivými športovými disciplínami, s netradičnými športmi, so základmi loptových hier, úpolových športov, atletiky a gymnastiky. Činnosť krúžku bude veľmi rozmanitá. Krúžok bude prebiehať každú stredu od 13.45 hod v areáli CVČ.

V poradí tretím novým pohybovým krúžkom je VODNÝ SVET. Krúžok je zameraný na hry a súťaže vo vode, ale deti sa tu zoznámia i s jednotlivými plaveckými štýlmi. Krúžok bude prebiehať každý utorok od 13.45 hod v staroturianskej plavárni.

Všetky krúžky budú prebiehať pod odborným dohľadom!

MINIZOO pre verejnosť

CVČ Stará Turá ďalej oznamuje, že každý piatok od 12.00 do 13.30 hod je pre verejnosť otvorená MINIZOO. Príďte sa pozrieť, ako sa mladí chovatelia starajú o zverené zvieratká.

AEROBICMARATÓN 2008

CVČ Stará Turá pozýva priaznivcov aerobiku na tradičný AEROBICMARATÓN 2008, ktorý sa uskutoční 22.11.2008 od 10.00 hod v telocvični ZŠ na Ul. Komenského v Starej Turej.

Prezentácia: 9.15 – 9.45 hod

Môžete sa tešiť na takmer 3 hodiny cvičenia pod vedením šikovných cvičiteľiek.

Štartovné: 30 SK/ žiaci, študenti, 50.-SK/ostatní.

Podmienkou: vhodná obuv na cvičenie, podložka na cvičenie, pitný režim.

Na záver tombola.

Uponáhľaní v čase...

(dokončenie zo str. 1)

Sem – tam som počul, že ktosi alebo čosi komusi kradne čas. A asi tu niekde bude chyba, s ktorou sa ale dá niečo robiť...

Zažil som pomerne veľa rokov môjho deda, nositeľa mnohých príkladných vlastností, ktoré som si zapamätal a ktoré dnes chápem trochu ináč, ako vtedy 8- ročný. Malé gazdovstvo vyžadovalo skoré ranné vstávanie- v lete medzi štvrtou a pol piatou. Najprv došiel trochu sena koník, potom niečo kravka. Potom si dedo ušúľal Tarasa Bulbu (známy, najlacnejší tabak), skrotil s kyvu doma upečeného chleba, a pohárik „tvrdého“ k tomu...To bol akýsi rituál, bez ktorého by snád ani slnko nevyšlo. Dvor ožil, husi, sliepky i svinka boli tiež po „raňajkách“ a až potom raňajkoval dedo. Deň ubehol prácou, obed a popoludňajší oddych „vybavil“ ležmo na úzkej lavici, zakrytý starým kožuškom...Nekončil so západom slnka, ale až bolo všetko „oparené“, kravka podojená. A práca bola nielen okolo živých tvorov, takže končil najskôr o 22. hodine! Okrem krátkeho času na lavici bol celý deň na nohách, pri ľahšej, či namáhavejšej práci, rovnakým tempom a rovnakým krokom. Povinnosť mal na tú dobu tiež veľa, nikdy nespomenul ponáhľanie alebo že niečo nestihol...Dožil sa deťadšiatky!

Posledné dni minulého a prvé dni tohto mesiaca sme spomallili krok a stíšili hlas na miestach večného spánku našich blízkych. Spomallili sme krok a stíšili hlas. Aha, dokážeme to! Hoci výnimočne, ale predsa len...

O krátky čas nám reklamy ponúknu zimný výpredaj, kraslice a zajačikov...Nedajte sa nahovoriť, že už je tu jar! Ona príde aj bez decembrových či januárových atakov zo strany marketov, ich ponúk, „akcií“, čomu už ja osobne hovorím „vymývanie mozgov!“ A bude úprimnejšie očakávaná, ako tá z plagátov a televíznych obrazoviek.

Nepoddajte sa vlastnému názoru, že ste snád pomalší...Ani tomu, že čas vám beží rýchlejšie, ako susedovi, či kolegovi.

Hľadajte zlodeja vlastného času a urobte s ním poriadok! Že je ťažké ho nájsť? Nič jednoduchšie- práve číta tento riadok!

P.S.: Už hovorím o jari... Ako nám ten čas letí!

Ján Kostolanský

ENERGIE A ICH SPOTREBA – IV. čas

ENERGIE PRI POUŽÍVANÍ DOMÁCICH ELEKTRO A PLYNOSPOTREBIČOV.

Po kúrení a teplej vode sú okrem plynových sporákov na tretom mieste v spotrebe energie „elektricky poháňané kuchynské prístroje a osvetlenie“. Ich podiel na celkovej spotrebe energie v domácnostiach je približne do 10% - v závislosti na vybavení domácnosti.

Potom možno spotrebu energie rozložiť asi takto:

- chladnička a mraznička 30%
- umývanie riadu a teplá voda 19%
- varenie 11%
- pranie a sušenie 9%
- osvetlenie 9%
- rádio a televízia 9%
- žehlička, mixér, robot ap. 13%

Je len samozrejme, že spotreba závisí aj od kvality jednotlivých výrobkov najmä z pohľadu spotreby energie /prikony, účinnosť/.

MODERNÉ PRÍSTROJE SÚ ÚSPORNÉ

Výrobcovia kuchynských prístrojov pochopili potrebu hospodárneho využívania energie a tak špičkové výrobky v tejto oblasti majú podstatne nižšiu spotrebu energie ako v minulosti. Napríklad:

- chladničky a mrazničky až o 45% menej ako pred 10 rokmi
- automatické práčky o 20% vody a 22% menej elektriny ako pred 10 rokmi.

Tieto skutočnosti je treba zohľadňovať aj pri rozhodovaní sa o výmene napr. starej chladničky za novú.

Pri nákupe prístrojov do domácnosti neprihliadajte len k cene a výkonu, ale aj na spotrebu energie, ktorá môže byť u rôznych výrobcov toho istého druhu – ale od iných výrobcov – rozdielna, čo pri zohľadnení viacročnej spotreby energie môže značne ovplyvniť skutočnú úžitkovú cenu.

CHLADIČ A MRAZIČ – ALE SPRÁVNE

Chladnička a mraznička patria už dnes do štandardného vybavenia každej kuchyne. Aj napriek informáciám v návodoch sa dopúšťame pri ich obsluhu a prevádzke chýb, ktoré sa nepriaznivo prejavujú v spotrebe elektrickej energie.

UMIESTNENIE – KAM

S ŇOU?

Pre umiestnenie chladničky

a mrazničky v kuchyni platí základné pravidlo: „čo najďalej od sporáka“. Často sa ešte stáva, že chladnička „aby bola po ruke“ stojí priamo pri sporáku, ktorý vyžaruje značné množstvo tepla – najmä ak sa v rúre pečie. Izolácia chladničky – aj keď je dobrá – nestačí, termostat zapína chladničku príliš často aby bol dosiahnutý potrebný chladiaci výkon. Dôsledkom je nadmerná spotreba elektriny.

AKO NASTAVIŤ CHLADNIČKU?

Veľa chladničiek je nastavených na príliš nízku teplotu, čo je zbytočné a drahé. Pre normálnu prevádzku úplne postačuje teplota + 5°C /podľa toho, čo v chladničke je a a v akom funkčnom stave je mraziaci priestor/. Zníženie vnútornej teploty v chladničke z 5°C na 3°C znamená zvýšenie spotreby energie o 15% i viac. Teplotu v chladničke je vhodné kontrolovať vhodným teplomerom.

DVERE OTVÁRAŤ IBA KRÁTKO!

Zaužívaný poriadok v chladničke prispieva k úspore energie. Ak dvere chladničky ostávajú dlho otvorené, „aby sme našli čo potrebujeme“, nastáva výmena chladného vzduchu z chladničky za teplý vzduch z okolia a ten potom musí chladnička pracne ochladzovať, pričom ďalším nepriaznivým dopadom je vzniknutie vzdušnej vlhkosti, ktorá sa potom na výparníku zráža a zväčšuje námrazu. Námraza tvorí ďalšiu izoláciu, ktorá bráni efektívnemu odovzdávaniu chladu z výparníka do priestoru chladničky, čím ďalej narastá potreba chladiaceho výkonu a teda i príkonu energie.

HORÚCE ANI TEPLÉ HRNCE DO CHLADNIČKY NEPATRIA!

Každý z nás by mal vedieť, že chladnička nie je určená na ochladzovanie horúceho jedla a nápojov, pretože to znamená zvýšenú tvorbu námrazy a tým aj zvýšenú spotrebu elektrickej energie. Buďme si vedomí toho, že chladnička patrí k „najväčším žrútom energie v kuchyni“. Dávajme preto do chladničky iba vychladnuté potraviny v uzavretých nádobách, aby nedochádzalo k odparovaniu tekutín a tým k zvýšenej tvorbe námrazy.

NEZABÚDAJTE ODMRAŽOVAŤ!

Eskimáci stavajú svoje „iglu“ z ľadových blokov, lebo vedľa,

že ľad je výborný izolačný materiál – chráni proti chladu.

Námraza na výparníku chladničky tiež izoluje, ale v danom našom prípade v náš neprospech. Bráni totiž prechodu chladu z výparníka do ochladzovaného vzduchu v priestore chladničky, resp. mrazničky a núti ich k zvýšenému výkonu. Aké dôležité je pravidelné odmrazovať, ukazuje skutočnosť, že námraza hrúbky 1 cm zvyšuje náklady na elektrickú energiu až o 75%.

MRAZIČKU NA SUCHÉ A CHLADNÉ MIESTO

Ak je to len trochu možné, umiestnite chladničku /aj mrazničku/ na suché a chladné miesto, lebo izolácia mrazničky naberá vzdušnú vlhkosť, čo znižuje jej účinnosť a zvyšuje spotrebu energie o 4%. Tiež ak teplota v okolí mrazničky je napr. 21°C, je spotreba energie o 6% väčšia ako pri okolitej teplote 20°C.

VELKOSŤ MRAZIČKY

Pri nákupe mrazničky zvažujte primeraný obsah. Pre bežnú domácnosť možno odporučiť úžitkový obsah mrazničky max. 50 litrov na osobu, čo by malo stačiť. Zjavným mrhaním by bol prípad, ak si bezdetní manželia obstarajú do domácnosti 250 litrovú mrazničku, lebo poloprázdne mrazničky znamenajú zbytočné plytvanie energiou. O správnom využití mrazničky môžeme hovoriť vtedy, ak je zaplnená aspoň na 70% objemu.

ČISTOTA ZVYŠUJE ŽIVOTNOSŤ

Každý stroj si vyžaduje údržbu, do čoho patrí i jeho udržiavanie v čistote. Občas očistite tesnenie na dverách chladničky i mrazničky /keď je odstavená – rozmrazená/ a skontrolujte, či tesnenie nemá praskliny. Netesné dvere znásobujú spotrebu.

Rovnako je dôležité očistiť vetracie mriežky a chladiaceho hada, nachádzajúceho sa na zadnej strane. Nečistota zhoršuje prechod tepla a tým narušuje funkčnosť systému.

AJ PRI VARENÍ MOŽNO HOSPODÁRIŤ ENERGIU

Aj keď podiel spotreby energie na varenie je menej výrazný (11%) a závisí samozrejme od toho, či sa varí denne alebo iba „sviatočne“, predsa je účelné aj pri varení postupovať hospodárne. Základným prikázanim najmä u elektrických spotrebičov je „pozorne si prečítať návod na bezpečne používanie a

dodržiavať predpísané teploty“.

STRATA 300%.

Zdá sa to neuveriteľné, ale je to tak! Na varenie v hrnci bez pokrievky sa spotrebuje o 150 až 300% viac energie ako keď je pokrievka na hrnci! To platí rovnako pre plynový aj elektrický sporák. Pokrievka totiž bráni úniku tepla, potrebného na varenie – teda aj zbytočné „nakúkanie do hrncov“ znamená stratu energie.

DÔLEŽITÉ MALIČKOSTI

Dná hrncov majú byť rovnaké – hlavne pri elektrických sporákoch. Veľkosť dna hrnca má byť rovnaká ako je veľkosť varnej platne el. sporáka, lebo ak je napr. hrniec menší o 3 cm, dochádza asi k 30%-nej strate energie. U plynového sporáka treba veľkosť plameňa prispôbiť veľkosti dna. Vždy tiež neplatí, že dobrý hrniec má mať hrubé dno – napr. ohrievanie vody najmä na plyne je oveľa úspornejšie v nádobe v tenkých dnom.

ÚSPORNÝ TLAKOVÝ HRNIEC

Ak sa varí jedlo, vyžadujúce dlhší čas varenia, napr. hovädzie mäso, guláš, mäsové polievky, fazuľa a pod., je zvlášť výhodné používať tlakový hrniec, pri ktorom dochádza k úspore až 50% energie. Tajomstvo tejto úspory spočíva v skrátení času varenia pri pretlaku a v tom, že po dosiahnutí zodpovedajúceho tlaku sa musí znížiť príkon.

ŠETRITE VODOU – UŠETRÍTE AJ ENERGIU

Na varenie používajte len toľko vody, koľko jej nevyhnutne treba. Ak zohrievate jeden liter vody tam, kde stačí štvrt litera, spotrebujete navyše 75% energie i vody.

Elektrický sporák zapínajte až keď je hrniec na platni a vypínajte ešte pred ukončením varenia – využite všetko teplo!

JE MIKROVLNNÁ RÚRA ÚSPORNÁ?

Áno! Správne používaná mikrovlnná rúra môže ušetriť až 50% energie. Moderné rúry na pečenie sú dnes kombinované s mikrovlnnou rúrou, čím sa pečenie, resp. varenie pri rovnakej kvalite podstatne skraca, čo znamená značnú úsporu elektrickej energie.

PRANIE, SUŠENIE, ŽEHLENIE

Vo väčšine domácností je už automatická práčka samozrejmosťou. Treba si však uvedo-

miť, že spotreba práčky je dosť vysoká a hospodárna obsluha sa vypláca.

Prvá zásada je – využívajte kapacitu práčky naplno, lebo na vypranie niekoľkých kusov prádla sa spotrebuje skoro toľko energie a vody, ako keď je práčka plná.

Riešením je účelná organizácia prácich dní podľa druhov prádla tak, aby sa práčka vždy plne využila.

Druhá zásada – správna voľba programu.

Využívajte energeticky úsporné programy moderných automatických práčok. Normálne znečistené prádlo sa vyperie pri 60°C namiesto pri 95°C a namiesto 60 °C niekedy postačí i 40 °C.

Nedorozumenia vznikajú pri tzv. 1 - úsporných programoch, čo sa týka polovičného množstva prádla. Ak však prepočítame náklady na pranie 1 kg prádla, vždy je lacnejšie pranie v plno naplnenej práčke.

PROBLEMATICKÉ SUŠIČE

PRÁDLA

Sušiče prádla nie sú zatiaľ u nás rozšírené, čo však nie je veľkou chybou, lebo elektrické sušiče sú náročné na spotrebu energie. Slnko, vzduch a vietor sú zadarmo a tam, kde je to možné (kde nie je veľké znečistenie vzduchu a rozporu so štatútmi miest), je sušenie na voľnom vzduchu lacnejšie i zdravšie.

Ak sa predsa len rozhodnete pre elektrické sušiče, dbajte na to, aby prádlo bolo pred sušením dobre odstredené – ušetríte tým 20-25% elektrickej energie ako pri nedostatočnom odstredení.

AJ PRI ŽEHLENÍ SA DÁ SETRIŤ

Tajomstvo úspory pri žehlení je v správne navlhčenom prádle, lebo príliš vlhké, ale aj príliš suché prádlo treba žehliť dlhšie, čo vyžaduje viac energie. A ak si necháte jemné prádlo nakoniec, a žehlíte ho už pri vypnutej žehličke, využijete zbytkové teplo a teda i energiu.

OSVETLENIE

Podiel osvetlenia na spotrebe energie v domácnostiach je relatívne nízky (9%), ale stále platí, že z „kvapiek more“. Že možnosť úspory energie na osvetlenie nie je bezvýznamná, dokazujú príklady zo zahraničia, kde Dánska elektrárnská spoločnosť darovala domácnostiam, ktorým el. energiu dodáva, po tri energeticky úsporné svietidlá, čo ju pri 80 000 do-

mácnostiach stálo 95 miliónov DK. Keďže tieto nové „žiarivky“ spotrebujú iba jednu šestinú energie oproti normálnym žiarovkám, znamená ich používanie obrovskú úsporu elektrickej energie najmä v špičkovej dobe.

Výsledkom bolo, že počas desaťročnej životnosti úsporných svietidiel získajú domácnosti 300 miliónov korún. Skutočný zisk – úsporu 550 miliónov korún má však elektrárnska spoločnosť – nemusí odobrať a platiť za drahý špičkový elektrický prúd- pritom získalo aj životné prostredie, keď z úspory pri výrobe elektrickej energie bolo menej exhalátov SO₂ o 50 ton, NOx o 20 ton a CO₂ o 7000 ton.

Podobné žiarivky možno už kúpiť aj u nás. Preto uvediem zjednodušený výpočet ekonomickej efektívnosti kompaktnej žiarivky 20 W (cena asi 100 Sk) – životnosť 6000 až 8000 hodín, ktorá plne svojim svietiacim výkonom nahradí 100 W žiarovku, ktorá má životnosť asi 1000 h.

Náklady na nákup kompaktnej 20 W žiarivky pre 8000 h = 100 Sk

Náklady na nákup 8 ks 100 W žiaroviek pre 8000 h = 80 Sk

- vychádza strata pri nákupe žiarivky - 20 Sk pre 8000 h svietenia.

Náklady na spotrebu el. energie za dobu svietenia 8000 hodín

- pri úspornej kompaktnej 20 W žiarivke – 0,02 kW x 8 SK/kWh x 8000 h = 1088 Sk + 100 = 1188 Sk

- pri bežných 100 W žiarovkách = 0,1 kW x 8 Sk/kWh x 8000 h. = 5440 Sk + 80 Sk = 5520 Sk.

Rozdiel v prospech nového typu úspornej kompaktnej žiarivky je 5520 – 1180 = 4332 Sk. (prepočet bol urobený pri cenách el. energie v roku 2007 – cena pri sadzbe „B“)

To platí pre domácnosti. V prípade ďalšieho zvýšenie cien elektrickej energie pre občanov – malospotrebiteľov bude preto hospodárne orientovať svoje osvetľovacie telesá na nové kompaktné žiarivky hlavne v tých miestnostiach, kde je intenzita osvetlenia požadovaná na úrovni doterajších žiaroviek s výkonom 40 W a viac a doba svietenia je dlhá (kuchyne, pracovne, obývacie izby).

DOSLOV

Možno si čitateľ po prečítaní série článkov povedal, že ich aktuálnosť v tomto ročnom období stratila na význame. Autor však počíta s tým, že pre niektoré

úsporné opatrenia je práve teraz vhodný čas, napr. výmena okien, prípadne termostatická. Autor počíta i s tým, že čitateľ si články odloží a vráti sa k nim a ich obsahu i v budúcich obdobiach, lebo ak neurobil doteraz žiadne opatrenia na zníženie spotreby energií, ďalšie zvyšovanie cien a dodávky drahšieho tepla a energií ho k tomu prinútiť.

Záverom autor prosí čitate-

ľov, aby pamätali na potrebu šetrenia energií všetkých druhov, lebo tieto úspory sa nevzťahujú len na aktuálne šetrenie peňazí, ale a na zachovanie energetických aj prírodných zdrojov na čo najdlhšie obdobie tak, aby aj budúce generácie ľudstva mohli na našej Zemi prežiť bez ohrozenia ich zániku pre nedostatok energií.

Ján Kubečka

Jedna zo spomienok pamätníka...

60 rokov od elektrifikácie našich osád

Dnes si už nevieme bez elektrického osvetlenia a domácich elektrospotrebičov život predstaviť. Naši predkovia ale nemali možnosť využívať výhody, ktoré elektrická energia prináša a niektorí sa dokonca obávali si ju dať zaviesť.

Tak tomu bolo v osadách okolo nášho mesta až do rokov 1948-1950, kedy boli postupne elektrifikované „naše kopanice“.

V tomto roku napríklad na Papradí, Durcovej a Drgonovej doline, Černochovom vrchu, u Bielčikov, u Klimáčkov, u Košťalov atď. uplynulo 60 rokov od rozsvietenia prvých elektrických žiaroviek všade tam v týchto osadách, kde predtým svietili len nevoňajúce a dymiace petrolejové lampy či sviečky.

Počas prázdninových mesiacov v roku 1948 som po skončení 4. triedy meštianskej školy „prázdniňoval“ ako najmladší pomocný robotník práve pri budovaní elektrických rozvodov v týchto osadách. Mal som len 15 rokov, ale majster, ktorý viedol skupinu pracovníkov elektrorozvodného závodu mi veril a zadával mi často dosť náročné práce.

Myslím, že najnebezpečnejšou a najhoršou z týchto prác bolo „šplhanie“ po vysokých drevených stĺpoch odbočky vysokého napätia z hlavného vedenia z Košťalech vrškov po transformátor u Klimáčkov.

Vyfasoval som stúpačky, zaisťovací opasok, farbu, štetec a postupne som mal natierať konzoly, na ktorých boli uchytené izolátory s vodičmi, vtedy ešte samozrejme bez prúdu. Sám som postupne prechádzal od stĺpa k stĺpu naširoko obkračujúc so stúpačkami na nohách a po vyšplhaní sa do výšky konzol (9-10 m) som tieto natieral syntetickou farbou (neviem prečo neboli poriadne natreté už pred stávaním opasok).

Samozrejme som to robil bez ochranných rukavíc a dosť dobre „zabrýzganý“ jednak od farby, ale hlavne od konzervačného náteru stĺpov (tzv. téru), ktorý bol v letných mesiacoch poriadne lepka-vý a pálivý.

Neviete si predstaviť, aké som mal počas tých dní ruky – čierne, popálené, popraskané – no hrozná. Ale vydržal som a potom mi dali aj iné práce.

Po skončení „mojej prázdninovej misie“ ma ten majster (meno už veru neviem) prehováral, aby som s nimi pokračoval na ďalšie miesta ako učeň. Ja som však už bol prijatý do „strediska pracujúceho dorastu“ – Považské strojárne závod Stará Turá. Tak som sa poďakoval majstrovi za pozvanie do ich skupiny, vzal som si veru poctivo zarobených tuším 5500 povojnových československých korún a asi za 4600 z tých korún som si kúpil u pána obuvníka Bartoša vyhladené ručne šité vtedy moderné topánky so širokou špicou, ktoré som potom rád nosil možno aj 6 rokov.

Popritom som mal radosť z toho, že okrem dobrého svetla som nielen do našej domácnosti prispel aj k možnostiam počúvania rádia a ďalších postupne pribúdajúcich vymožeností z využívania elektrickej energie v celom našom okolí.

Dnes je to už úplná samozrejmosť, ktorú každý z nás vníma skoro tak automaticky, ako dýchanie vzduchu, bez ktorého však by nebolo ani života.

Ešte šťastie, že dýchanie vzduchu máme zatiaľ zadarmo, v porovnaní s tým, že využívanie elektriny nám pripomenie každý mesiac faktúra.

Nuž i taká môže byť jedna zo spomienok starého občana na elektrifikáciu v našich osadách pred 60. rokmi.

Ján Kubečka

DOM KULTÚRY JAVORINA INFORMUJE

Program na mesiac november 2008

Utorok 4. novembra a streda 5. novembra 19.00 hod.

BATHORY

SR,ČR,VB,Maď. USA historický veľkofilm Jaraja Jakubiska o Čachtickej panej.

Vstupné: 65 Sk 2,15 • 140 min. MP od 12 rokov

Nedeľa 9. novembra 17.00 hod.

WALL - E

USA animovaná rodinná komédia, ktorá útočí na titul film roka.

Vstupné: 60 Sk 1,99 • 103 min. Mládeži prístupný

Streda 12. novembra 19.00 hod.

HELLBOY II: ZLATÁ ARMÁDA

USA akčný film. Zachrániť svet je pekelná drina. Hrajú: R.Perlman, S.Blair, D.Jones. Slovenské titulky.

Vstupné: 60 Sk 1,99 • 120 min. MP od 12 rokov

Streda 19. novembra 19.00 hod.

TOBRUK

ČR, SR. Druhá svetová vojna, jeseň roku 1941. Do Nemcami a Talianmi obliehaného mesta Tobruku v severoafrickej Líbyi sú odvelení vojaci 11. východného československého útvaru. Medzi nimi i mladý vojak Jiří Pospíchal. Jeho naivné a idealistické predstavy o hrdinstve a vojne sú surovo konfrontované s neznesiteľným peklom africkej púšte, dennodenným ohrozením života a všadeprítomnou smrťou.

Vstupné: 60 Sk 1,99 • 100 min. MP od 15 rokov

Nedeľa 23. novembra 17.00 hod.

STAR WARS THE CLONE WARS

USA - Singapur animovaný dobrodružný sci-fi film. Galaxia je sužovaná Vojnou klonov – civilnou vojnou, ktorá proti sebe postavila armádu Separatistov a Republiku so svojimi ochrancami, rytiermi Jedi. Slov. titulky.

Vstupné: 60 Sk 1,99 • 98 min. MP od 12 rokov

Streda 26. novembra 19.00 hod.

TROPICKÁ BÚRKA

USA komédia režisujúceho, hrajúceho a pod scenárom podpísaného Bena Stillera je revolučnou komédiou, ktorá používa fóry, na ktoré by väčšina hollywoodských štúdií nemala odvahu. Slovenské titulky.

Vstupné: 60 Sk 1,99 • 103 min. MP od 15 rokov

Dom kultúry Javorina Stará Turá informuje

Dom kultúry Javorina Stará Turá pripravuje

- 17. novembra 2008 o 19.00 hod. na Námestí slobody koncert Dark pank kapely STREET SPIRIT, ktorý sa koná pri príležitosti Dňa študentov

- 29.11.2008 autobusový zájazd do Trenčína – zimný štadión na Moskovský cirkus na ľade. Vstupné + doprava: 690 Sk

- v novembri (dátum upresníme dodatočne) zájazd do Bratislavy–Novej scény na muzikál: Fontána pre Zuzanu. Účinkujú: Mirka Partlová, Martin Koreň, Dáša Šarkozyová, Magda Vyletelová, Martin Madej. Vstupné: 1 000 Sk 33,19 •

Pripravujeme na december

- 18. decembra 2008 vystúpi v DK Javorina dychová hudba Stířbrňanka so svojim vianočným programom.

Záujemcovia o jednotlivé podujatia sa môžu prihlásiť na sekretariáte DK Javorina č.tel.: 032/7763366

www.dkjavorina.sk e-mail: dkstaratura@zoznam.sk

Fotografia zo železničného múzea v Starej Turej, o ktorom sme písali v minulom čísle. Foto z archívu múzea

NOVÉ

V mestskej knižnici

KNIHY

BELETRIA

Cannell Stephen J.: Vertikálna rakva
Hvorecký Michal: Pastiersky list
Dobrovoda Ľubomír: Ja Velkáč
Fartelová Marta: Priveľa šťastia
Kuchtová Jaroslava: Túto noc nezaspím
Mišovičová Kristína: Nezapadni milovať

NÁUČNÁ LITERATÚRA

Pozvanie do znalostnej spoločnosti
Mistrík Erich: Estetický slovník
Pomoc pacientům při zvládnání rakoviny
Wolf-Mednyánszky Andy: Fiafia Samoa

DETSKÁ LITERATÚRA

Blade Adam: Tajomné príšery
Rázusová-Martáková Mária: Pod belasou oblohou
Moravčík Štefan: Videl to svet?
Moravčík Štefan: Vyhodme si z kopítka!
Moravčík Štefan: Ako klobúk stratil hlavu

Dom kultúry Javorina vás pozýva 18. novembra 2008 o 19.00 hod. na koncert hudobnej skupiny

FERMATA

Vstupné: 150 a 130 Sk 4,97 • a 4,31 •

Táto hudobná skupina vznikla v r. 1973. Založili ju v tom čase mladí hudobníci na čele s gitaristom Ferom Griglákom, bývalým členom skupiny Prúdy a Collegium musicum. T.č. hudobná skupina účinkuje v zložení: František Griglák, Fedor Frešo, Peter Prieložník a Igor Skovay.

Dom kultúry Javorina a mesto Stará Turá vás pozývajú na výstavu

Obrazy z moravsko-slovenského pomedzia

Vernisáž: 7.11.2008 o 16.00 hodine. Kultúrna vložka: ZUŠ Stará Turá.

Výstava bude sprístupnená od 8.11. do 17.11.2008 od 14.00 do 17.00 hodiny.

Smútočná spomienka

Nespím svoj večný sen,
stal som sa vetrom,
daždom, snehovým trblietaním.
Som slnečný jas, šumenie lesa
aj tiché hviezdne svetlo.

Dňa 4. novembra 2008 si pripomínáme 20. výročie,
čo nás vo veku 48 rokov navždy opustil náš milovaný
Janko VRÁBEL

*So smútkom a láskou spomína celá rodina.
Venujte mu s nami tichú spomienku.*

Smútočná spomienka

Ako to strašne bolí, položiť kvety na hrob, postáť v
tichom zamyslení a potom rozprávať.
No životná odpoveď - len ticho. Nad Tvojim hrobom
tichý vánok kloní vetvami briez, akoby Ťa hladil za
Tvoju pracovitnosť, lásku a dobrotu, ktorá bola.

Dňa 14. novembra 2008 si pripomínáme 5. výročie
smrti nášho milovaného syna
Mirka KOSTELNÉHO zo Starej Turej,
ktorý nám odišiel vo veku 42 rokov.

*S láskou a úctou spomínajú rodičia, sestry Jana
a Drahomíra s celou rodinou a ostatná rodina*

Smútočné poďakovanie

Touto cestou úprimne ďakujeme rodine, priateľom,
susedom a známym za slova útechy a kvetinové dary,
ktorými sa snažili zmierniť náš veľký žiaľ, ktorí dňa
7.10.2008 odprevadili na poslednej ceste nášho dra-
hého manžela, otca, dedka, brata a švagra

Vasila KUHAJDU,
ktorý nás náhle opustil. Zvlášť ďakujeme za dôstoj-
nú rozlúčku pani Mgr. Ľubici Kopincovej zbor. farár-
ke z Kostolného a dychovej hudbe.

Smútiaca manželka, deti, vnúčatá a ostatná rodina

Smútočná spomienka

Nebolo mi dopriate s vami ďalej byť,
Nebolo lieku, aby som mohol žiť.
Neplačte a nechajte ma tíško spať
i bez sĺz je možno spomínať.

Dňa 6. novembra 2008 si pripomínáme 1. výročie,
čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec,
starý otec, brat, zať a švagor

Ivan KOSEC

vo veku 54. rokov.

*So smútkom a láskou spomína manželka Alena
s deťmi, vnučky Vaneska a Rebeka a celá
pozostalá rodina*

Smútočná spomienka

Odišla, už nie je medzi nami,
ale v našich srdciach stále žije s nami.

Dňa 3.11.2008 uplynie 5 rokov odvtedy, čo nás vo
veku 79 rokov náhle a navždy opustila naša milo-
vaná mamička, babička a prababička

Jozefína CHUDÍKOVÁ.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

S láskou spomína celá smútiaca rodina

Smútočná spomienka

Dňa 4.11.2008 uplynie rok od chvíle, keď nás na-
vždy opustila naša drahá

Mgr. Daniela JANEGOVÁ – SAVINO

S láskou a so smútkom v srdci na ňu spomínáme.

*Manžel s dcérkou, mama, sestra s deťmi
a ostatní príbuzní*

**Po celý život uč sa žiť, ba možno ešte väčšmi sa budeš
čudovať môjmu výroku: Po celý život uč sa umierať!**

Seneca

Matričné okienko

Noví občiankovia mesta

Martin Kobza, Milan Potfaj, Simon Nešťák, Dominika Galandá-
ková, Patrik Lednický, Viktória Gregorová, Sabina Zigová, Vik-
tória Horková, Laura Pribišová, Adrián Baláz

Uzatorili manželstvo

Vladimír Drgonec zo St. Turej a Monika Macková zo Serede
Ing. Rudolf Strážovský zo St. Turej a Bc. Lubomíra Halíková z Lubine
Juraj Markech zo Starej Turej a Monika Uhrová zo Starej Turej
Marián Jankovič zo St. Turej a Hana Haruštiaková zo St. Turej
Otto Aranyosi z Michala na Ostrove a Alena Marázová zo St. Turej
Radoslav Stančík zo Starej Turej a Ing. Jana Mosná z Myjavy
Marián Bielčík zo St. Turej a Ing. Soňa Dunajčíková zo St. Turej
Ján Lacko z Hornej Štubne a Ingrida Suchánková z Hrachovišťa
Ľubomír Klačko zo St. Turej a Bc. Patrícia Sabová zo St. Turej
Augustín Černák zo St. Turej a Ingrid Uriková zo St. Turej
Radovan Otiepka zo St. Turej a Katarína Prekopová z Podbranča

Rozlúčili sme sa

Miloš Michalec, Elena Naďová, Stanislav Durec, Ján Hluchý,
Milan Zámečník, Vasil Kuhajda, Ján Hučko, Ján Jankovič, An-
tónia Zámečníková

Naši jubilanti

V mesiaci NOVEMBER 2008

- 70.r. - Otto MÁDER, Ján PAVLOVIČ, Emília HERÁKOVÁ
- 75.r. - Ing. Karol HAMADA, Anton ARBET, Augustín MACEK,
Anna PAVLIČKOVÁ
- 80.r. - Ludmila LUKÁČOVÁ, Ludmila SADLOŇOVÁ,
Júlia MIKULCOVÁ, Gustáv BLAŠKO
- 81.r. - Emília GREGOROVÁ, Alžbeta LIČKOVÁ,
Anna LANČARIČOVÁ
- 83.r. - Anna ZATKALÍKOVÁ, Milan ZEMAN
- 84.r. - Anna MICHALCOVÁ
- 85.r. - Emília HARUŠŤÁKOVÁ, Emília FILLOVÁ, Mária MED-
ŇANSKÁ, Mária MICHALCOVÁ, Vlasta GAVAČOVÁ
- 86.r. - Katarína BUNČIAKOVÁ
- 87.r. - Božena BUNČIAKOVÁ
- 89.r. - Rudolf POŽGAY
- 90.r. - Adam OTIEPKA
- 92.r. - Alžbeta SLAVKOVÁ
- 97.r. - Martin DUREC

Niečo zo slovenčiny

List, písať si, nie dopis, dopisovať si

Občas môžeme počuť, že niekto napísal alebo poslal dopis
svojmu priateľovi, že si s priateľom dopisuje. Slová dopis a
dopisovať si sú však nespisovné, preto by sme sa im mali vo
svojej reči vyhýbať. Namiesto nich máme spisovné podstatné
meno list a sloveso písať si. Vravme teda, že sme napísali dlhý
list, že sme hodili list do schránky, že sme poslali list a že si s
priateľom píšeme.

Chryzantéma, nie chryzanténa

V týchto dňoch kladieme na hroby našich blízkych kytice
kvetov. Najčastejšie sú to kvety, kvitnúce obyčajne v jeseni,
ktoré sa volajú chryzantémy. Niektorí ľudia však nevyslovujú v
slove chryzantéma spoluhlásku m, ale spoluhlásku n, teda
chryzanténa. V slovenčine je však správne chryzantéma so
spoluhláskou m. Nezabudnime na to, keď si najbližšie pôjde-
me kúpiť kyticu chryzantém.

Zdroj: SRo Bratislava, Slovenčina na slovíčko, vybral J.M.

Hudba, jeho celoživotná láska... ... alebo: Učiteľ, na ktorého sa nezabúda

IVAN KLEIN je staroturiansky rodák (28.2.1938) s päťdesiatročnou pedagogickou a umeleckou praxou. Prekročil už prah SEDEMDESIATKY, ale teší ho, že ako dôchodca ešte stále pár hodín do týždňa učí.

Spomína na malebné rodisko, domky, potoky, tajomné mlyny, na vrstovníkov i spoločnosť v kostole, kde miništroval s bratmi Jozefom a Imrichom, Jánom Formánkom, Ivanom Capekom, Petrom a Jánom Hnilicovcami, Alexom Goliášom, a i. Pri každom návrate do Turej je duchom v rodnom dome, ktorý už nestojí. Otec Tichomír pochádzal zo Zbehov, mama Elena bola domáca rodáčka Meštianková. Je prostredný medzi piatimi súrodencami, ktorých rodičia učili čestne žiť a pracovať. K denným povinnostiam patrila pomoc v obchode s potravinami, práca v humne či v sade na Drahách, ale aj pílenie dreva a starostlivosť o domáce zvieratá. Malý Ivan sa vedel veľmi tešiť na otcom vyzdobené výklady v obchode k Mikulášovi, k Vianociam i k Veľkej noci.

Vojnové roky rodinu priamo nepostihli, ale nezastiera smútok, ktorý prežíval, keď nemecký vojak zastrelil na Drahách len o málo staršieho Tonka Meštianka, alebo keď pod Javorinou padol mladý rumunský vojak Silvio Popescu, ktorý býval u nich a je pochovaný spolu s ďalšími rumunskými vojakmi na katolíckom cintoríne.

Odmalička reagoval na zvyky, rytmus. Búchal pokrievkami, šermoval vareškou, preto ho teta Tinka titulovala „pán dirigent“. Postupne inklinoval k hudbe. Keď našiel torzo husiel natiahol na ne otcov včelársky drôt a kobylku nahradil zápalkovou škatulkou. Hodiny na týchto „husliach“ vybrnkával melódie. Pán dekan Alfonz Ščepko videl jeho záujem a dovolil mu chodiť na faru skúšať hru na harmóniu. Keď prišiel do Turej učiteľ a organista Vojtech Fajta, začal ho učiť hrať na skutočných husliach a v kostole na organe. Zdá sa neuveriteľné, že už ako desaťročný dokázal svojho učiteľa zastúpiť pri organe. S obľúbený-

mi husličkami pravidelne koncertoval počas vianočných i veľkonočných sviatkov. Pán dekan Alfonz Ščepko bol prvý, ktorý ho v tejto činnosti výrazne povzbudil. Daroval mu knihu o živote Beethovena s venovaním: Ivankovi za povznesenie chrámovej hudby. Keď bolo treba opraviť husle, pešo zašiel do Brezovej k husľovému majstrovi Jánovi Húskovi, ktorého mu odporučil holič a výborný huslista Franti-

hrával v bratislavskom orchestri J. L. Bellu, neskôr v Železničarskom umeleckom súbore. Na izbe v internáte býval s budúcim hercom Vladom Müllerom a so svojím druhým najlepším priateľom, terajším profesorom kompozície, Jurajom Tandlerom. Režisér Juraj Jakubisko býval o izbu ďalej.

Vlastnú pedagogickú prax začal v roku 1958 v Hudobnej škole (ZUŠ) v Piešťanoch. Inštitúcia

dievčenský spevokol vo Vrbovom, hrával v piešťanskom kvartete a vo folklórnych súboroch vo Vrbovom a v Piešťanoch. Najradšej však spomína na obdobie, keď pätnásť rokov dirigoval Piešťanský chrámový zbor a orchester Laudamus. Dirigentom tohto reprezentačného tela sa stal po svojom bývalom učiteľovi, neskôr kolegovi a priateľovi Belovi Fajtovi.

Čo sa týka súkromia, v manželstve za mu narodil syn Alex a dcéra Andrea. Je rád, že aj deti majú vzťah k hudbe. Alex hrá na gitare, Andrea hrá na husle, klavír, flautu, gitaru a spieva. Veľkú radosť má zo štyroch vnúčat. V politike sa nikdy neangažoval v žiadnej strane či v hnutí. Pri spomienkach na minulosť si nesťažuje, že mu staroturianski „horlivci“ pre životnicky pôvod a „náboženskú zataženosť“ nedovolili pokračovať v štúdiu na Komenského univerzite.

S negatívami v živote sa dokázal vyrovnávať poctivou prácou v škole, umeleckými aktivitami a záľubou vo fotografo-

vaní. S hudbou prešiel kus sveta. Ako hráč, spevák a dirigent vystupoval v dvadsiatich troch štátoch Európy, v USA, Kanade a Japonsku. Zážitkov má veľa a na sklonku životného oblúka je rád, že učí v rodisku, dokonca v „meštianke“, z ktorej pred päťdesiatimi piatimi rokmi vykročil do sveta. Stále vníma toho dobrého ducha miesta, ktorý vyvoláva milé spomienky na učiteľov a spolužiakov. Napríklad na riaditeľa Karola Gavoru z Brezovej, ktorý bol náruživým šachistom. Často prichádzal do ich triedy s hláškou: Barč, Klein do riaditeľne! Chlapci tam s ním hrali partie tejto kráľovskej hry a keď vyhrali, vedeli, že to nebude dlho trvať, kým ich vyzve na odvetu.

Sedemdesiatnik Ivan Klein má za sebou bohatú pedagogickú a umeleckú prax. Počas celého života sa snažil u svojich zverencov zapáľovať lásku k hudbe a umeleckým aktivitám, ktoré robia život krajším a zmysluplnejším.

Ad multos annos!

**Peter Uhlík
Brezová pod Bradlom**

šek Smejkal. V Turej hrával tiež v Salónnom orchestri fabriky Premy, ktorý dirigoval Rudolf Schindler. Zo školských rokov najradšej spomína na triedneho učiteľa v „meštianke“ Milana Sláviku, jeho manželku Máriu, pani učiteľku Zatkálikovú a najmä na Vojtecha Fajtu. Zo spolužiakov bol jeho najlepším kamarátom Leopold Barč, neskôr známy stomatológ. Ich priateľstvo vydržalo až do predčasnej Poldovej smrti.

V roku 1953 odišiel študovať do Bratislavy na Vyššiu pedagogickú školu pre učiteľov hudobných škôl. Bolo raritou, že spolu s ním boli v triede ďalší staroturianski spolužiaci - Eva Hnilicová (Mrňová), Dagmar Sláviková (Valentová), Ján Krúpa a Ján Pavlovič z konzervatória. Ivan mal šťastie na výborných pedagógoch a dirigentov, ako L. Krajčírik, J. Skladaný, V. Kořínek, J. Albrecht, L. Hrdina, Z. Bílek, P. Hradil a J.M. Dobrodinský. Na školeniach prednášali také osobnosti ako A. Moyzes, E. Suchoň, J. Cikker, I. Zeljenka a i. Už ako študent

zostala jeho alma mater dodnes, teda už plných päťdesiat rokov. Učil hru na husle, violu, hudobnú náuku, komornú i orchestrálnu hru. Pripravoval zverencov na koncerty a súťaže. Mnohí z jeho žiakov si vybrali hudbu ako životné povolanie a účinkujú v známych slovenských orchestroch (Rozhlasový, Muzica aeterna, Academia Istropolitana). Ďalší pôsobia ako učelia ZUŠ či ZŠ, sú pracovníkmi kultúry, členmi folklórnych súborov, chrámových zborov, amatérskych orchestrov a skupín. Za dobré pedagogické výsledky dostal množstvo ocenení od obligátnych diplomov po významania ministerské. Naviac si však váži výsledok ankety obyvateľov Piešťan, v ktorej uspel ako „Pedagóg, na ktorého sa nezabúda“.

Popri pedagogickej práci sa venoval bohatej mimoškolskej činnosti. Pätnásť rokov hrával v Komornom orchestri slovenských učiteľov a dvadsaťpäť rokov spieval v Spevákoch zboru slovenských učiteľov. Dirigoval okresné učiteľské spevokoly v Topoľčanoch a v Trnave,

KOPANIČIARSKA POKLADNICA

Pod týmto názvom pripravuje Združenie miest a obcí myjavskeho regiónu unikátnu publikáciu scelujúcu históriu, kultúru, etnografické tradície, zvyky a obyčaje, významné osobnosti minulosti i súčasnosti z rozličných oblastí života, pôsobiace alebo pochádzajúce z nášho regiónu medzi Veľkou Javorinou, Starou Turou, Myjavou a Brezovou pod Bradlom. Vyjsť by mala koncom roka.

Publikácia pľnohodnotne predstavuje mestá Myjava, Brezová pod Bradlom, Stará Turá a obce Brestovec, Bukovec, Hrašné, Chvojnica, Jablonka, Košariská, Krajné, Kostolné, Podkylava, Polianka, Poriadie, Priepasné, Rudník, Stará Myjava, Vrbovce, Vaďovce, Bzince pod Javorinou, Podbranc, Prašník, Čachtice, Hrachovište, Lubina, Moravské Lieskové, Nová Bošáca, Višňové.

Kopaničiarska pokladnica na 260 stranách je vôbec prvou publikáciou tohto druhu, svojím obsahom po prvý raz organicky spájajúcou spolupatričnosť celého regiónu. Možno celkom naisto predpokladať, že pre každého patriota, či už trvale usídleného občana alebo chalupára, sa stane, takpovediac, akousi bibliou kopaničiarskeho kraja a zároveň trvalou súčasťou jeho knižnice. Vyznačuje sa nielen informačnou sýtosťou, ale aj pútavým podaním z pera najrenomovanejších autorov.

Kto iný ako Blanka Landová, dlhoročná riaditeľka Múzea Slovenských národných rád, by mohol zasvätenejšie predstaviť životopis tohto múzea a predovšetkým udalostí, pre ktoré vzniklo, ako aj pútavý pohľad do jeho zákulisia?

Alebo brezovský rodák, docent Slavomír Michálek z Historického ústavu Slovenskej akadémie vied, ktorý precízne hodnotí svojich slávnych Brezovanov, známych ako Trojvršie z Brezovej a Košariská – Štefánika, Papáneka a Osuského? Statutársky publicista Ján Mikláš zasa precízne zmapoval korene, tradíciu a poslanstvo stretnutí bratstva na Veľkej Javorine.

Pútavé zaujímavosti sa v publikácii dočítate o ďalších mimoriadnych osobnostiach z nášho kopaničiarskeho regiónu medzi Veľkou Javorinou, Myjavou a Bradlom.

Otom, že Samko Dudík hral aj Picassovi, že rodák z Bziniac pod Javorinou Rudolf Macúch, syn murára, vedel 45 jazykov, z toho najviac arabských dialektov, a to tak dobre, že šejkovia ho uprednostňovali pred vlastnými tlmočníkmi – Arabmi...

Náš región sa len tak hmýri mimoriadnymi osobnosťami, o ktorých sa tak komplexne a zaujímavo dočítate práve tu - ako nikde doposiaľ: architekt Dušan Jurkovič, stvoriteľ Bradla, rodák z Turej Lúky, jeho menovec Samuel Jurkovič, rodák z Brezovej, zakladateľ družstevníctva.

Ďalej je to priekopnícka dynastia Vaňáčovcov zo Starej Turej, ktorí pre Slovensko a svet objavili a uviedli na trh bryndzu, najplynnejší muž spod Javoriny John Slezak, taktiež rodák zo Starej Turej, ktorý sa zaradil medzi takých veľkánov vedy ako Henry Ford či Orville Wright a ktorý po druhej svetovej vojne zachránil americkým daňovým poplatníkom reorganizáciou zásobovacej a tylovej armády USA miliardy dolárov.

Máme tu tiež giganta svetovej vedy, botanika Ludovíta Holubyho, ktorý na nás hľadí z Veľkej Javoriny – tamojšia slávna chata, ako dobre vieme, je pomenovaná po ňom.

Netradičné, zato mimoriadne hodnotné profily našich rodákov rozširujú také dobrodružné „esá histórie“ ako Čachtická pani – Krvavá grófka Alžbeta Báthoryová či jediný slovenský kráľ Móric Beňovský zo susedného Vrbového.

Kráľom slovenských rádioamatérov je vskutku rádioprofesionál Ján Ješko z Kostolného, ktorý mal spojenie s jordánskym kráľom i synom Indíry Gandhiovou, indickým premiérom Raživom, z tej istej obce pochádza už nežijúci kameraman Ludovít Klč, ktorý stál pri zrode farebného televízneho vysielania u nás a jeho rozmiestnenie kamier pre krasokorčuľovanie prevzala Eurotelevízia.

Publikácia nás zavedie na Branč, obsahuje unikátnu dobovú reportáž Jozefa Miloslava Hurbana Prechádzka po kopaničiarskom svete, analyzuje počiatky kopaničiarskeho osídlenia, z pera docenta Jána Košča, chalupára spod Javoriny, okoštuje „kopaničiarsku reč“ – slivovicu...

Vedeli ste o tom, že Bradlo sme mali aj v Kanade? Tento náhodný a unikátny objav je rozsiahle spracovaný v Kopaničiarskej pokladnici pod názvom Naše Bradlo v Kanade, príbeh „americkej Myjavy“ zasa stelesňuje príspevok Naša Myjava v Amerike.

Krásneho čítania – jednoducho až-až... „Stará Turá, Brezová a Myjava sú akýmsi trojuholníkom, ktorý myslí rovnako,“ hovorí v publikácii, ktorá ako prvá vôbec predstavuje v takomto rozsahu a pestrosti región spolu, staroturiansky rodák a brezovský osvietenec Peter Uhlík.

Jedným z prvých recenzentov bola aj starostka obce Jablonka Anna Cigánková: „Podarilo sa zostaviť úžasnú publikáciu! Už teraz sa teším na podobné diela v budúcnosti.“

Publikácia je akiste aj výzvou na prezentáciu pre prestížne firmy regiónu.

Cena publikácie, ktorá vyjde začiatkom decembra 2008 a bude vhodným vianočným darčekom pre Vašich blízkych alebo zamestnancov, bude 199 Sk.

/rm/

Historické veže v lokalite Čachtického hradného panstva

Stará veža na mestskom cintoríne v Starej Turej niekoľko desaťročí zamestnáva myseľ a úvahy niektorých obyvateľov. Z histórie vieme, že veža bola pristavaná ku kamennému kostolu Sv. Jána zo 16. st. na návrší Chríb (Archív nitr. Seniorátu v Myjave 1, 2, 38). Pristavená bola v roku 1624 a plnila nielen sakrálnu, ale aj strategickú funkciu, keďže v 17. storočí sa odohrávali ťažké protiturecké boje a stavovské povstania v Uhorsku, teda i na Slovensku. Stará Turá a Lubina ako hraničné obce mali za úlohu zabezpečovať Čachtické hradné panstvo od pohraničia. Mali chrániť líniu Bzince – Hrušové – Lubina – Hrnčiarové – Stará Turá – Vaďovce – Čachtický hrad. K zabezpečeniu tejto úlohy, podľa dostupných materiálov, mali slúžiť tri veže.

Prvá veža bola v Hrušovom, kde bol v 17. storočí kaštieľ rodiny Beňovských i kostol Najsvätejšej Trojice. Súčasťou kostola bola i veža, ktorú spomína bývalý r.k. kňaz Jozef Beneš v časopise Cyril a Metod z roku 1859 a J. L. Holuby v Tranovskom kalendári v roku 1916. Úlohou veže (pozorovateľov v nej) bolo sledovať cestu zo Bziniac do Lubiny, aby sa po nej nepohybovali podozrivé osoby.

Podľa ľudovej povesti v spomínanom čase 17. storočia po ceste zo Bziniac do Lubiny cváľali Turci na koňoch na čele so svojim veliteľom. Strážcovia veže v Hrušovom vystrelili, smrteľne zranili bega, Turci obrátili kone a nepokračovali v ceste. Tak bola Stará Turá a Lubina zachránené pred tureckým rabovaním (drancovaním).

Druhá veža (hrádok) stála na Servákach skale v lubinskom chotári. Táto veža mala za úlohu sledovať cestu z Lubiny do Starej Turej. Dodnes sa zachovali historické pomenovania chotárných častí pred hrádkom Predhradie (z Hrnčiarového hore cesta) a lokalita nad Hrádkom sa nazýva Záhradská. Výskumom hrádka – veže sa zaoberal lubinský občan Peter Šupelák. Stručný výťah jeho práce bol uverejnený v Trenčianskych novinách 2/96.

Tretia veža bola súčasťou kostola Sv. Jána v Starej Turej na návrší Chríb. Pozorovatelia v nej mali za úlohu sledovať cestu v smere do Vaďoviec. O strategickú funkciu veže svedčí vysoko položený vchod do veže – z prvého podlažia a úzke štrbinové okná na druhom podlaží určené pre strelné zbrane. Úzke okná po renovácii veže v roku 1979 boli zväčšené.

Možno predpokladať, že strážcovia vo veži mali aj systém dohovorených znakov v čase nebezpečenstva. Mohli to byť ohne, dym, resp. výstrely, ktoré mali upozorniť na nebezpečenstvo.

Takto bolo čachtické hradné panstvo chránené od pohraničia, keďže ciest bolo málo a oblasť oproti súčasnosti bola viac zalesnená – nepriechodná.

To je ďalší príspevok na tému Stará veža na Chríb v Starej Turej.

Literatúra:

Dr. Dušan Úradníček, Kronika Starej Turej (rkp.)
Branislav Varsik, Osídlenie Myjavy a Myjavskej pahorkatiny do zač. 17. storočia in Historica, Zborník FF Bratislava 1972
Lubina – 600 rokov

th

POĎAKOVANIE

Nie dávno sme si pripomenuli 15. výročie pravidelného vydávania nášho časopisu. Pre upresnenie prívopočiatkov tohto nášho spoločného diela treba prebrať informáciu tak, ako bola uvedená v 4. čísle ročníka 2000, strana 13 vpravo dolu, článok Pred desiatimi rokmi, citujem... „...Predseda MOMS (autor tohto príspevku) spolu s redaktorkou Z. Kozičovou a primátorom Ing. Kubicom, stáli pri zrode Staroturianskeho spravodajcu r. 1990, ktorý od septembra 1993 stal sa mesačníkom. Jeho realizáciu tiež urýchlili prípravy na 600. výročie 1. písomnej zmienky o Starej Turej r. 1992...“, koniec citácie. Článok zdobí tiež od Štefana Juríka fotografia predsedníckeho stola, kde po bokoch majstra Milana Rúfusa sedí Mgr. A. Chmurová a Ing. G. Rumánek.

Každý ľudský počin, ak má byť úspešný, potrebuje, ľudovo povedané i šťastie, či dobrú náhodu. A tu asi od začiatku boli k dispozícii i dobrý um i šikovné ruky, ktoré tento časopis cieľavedomo viedli a vedú úspešne dodnes za pomoci snaživých dopisovateľov. Pri jeho začiatkoch mal som pocit, že nebude mať dosť príspevkov. Osobne som išiel príkladom, ba i iných som k tejto činnosti nabádal. I toto sa prekonalo. Ja osobne som za tie roky prispel asi 150 príspevkami v podobe rôznych článkov a životopisov.

Na spomínanom, milom spoločnom stretnutí redakčnej rady s dopisovateľmi k 15. výročiu Staroturianskeho spravodajcu odznelo v ústretovej diskusii veľa, veľa nápadov. Niet sa preto čo obávať, že zdroje tém pre náš časopis niekedy vyschnú!

Týmito riadkami chcem sa zároveň písomne poďakovať zástupcom MsÚ za pozornosť, ktorou si ocenili moju doterajšiu prácu v prospech časopisu.

Ing. Gustáv Rumánek

Kto všetko bol pri tom?

„História“ podnetu a či dôvodu na vydávanie a pravidelné vychádzanie mestského časopisu má naozaj svoju históriu. Určite sa o ňu „pričinil“ aj vtedajší Závodný klub Chirana (niekdajší Dom odborov a súčasný DK Javorina), keď som na pozícii jeho riaditeľa písomne ponúkol možnosť vydávať časopis s mestskou pôsobnosťou. ...vydával Kultúrny spravodaj ZK-jednoduchý, útlý mesačník s informáciami predovšetkým z oblasti kultúry. Naším zámerom bolo vydávať jeden časopis v spoločnom kultúrnom zariadení (vtedy existovalo MsKS a ZK), ktorý by zároveň dával priestor aj pre vtedajšie firmy v areáli Chirany, teda náhrada aj za Jemnomechanik. Nie je podstatné, že naša ponuka zostala bez odpovede. Podstatné je, že nezostala bez ohlasu- naša ponuka sa zrealizovala. Niečo v čase aktuálnom a niečo o pár mesiacov, či rokov neskôr (Jemnomechanik prestal vychádzať v r. 1996). Máme jedno mestské kultúrne zariadenie a v meste vychádza jeden časopis...

Ján Mikláš

INZERCIA

Predám sedáciu súpravu šedej farby 3+2, cena 5000 Sk a stacionárny bicykel – cena dohodou. Tel.: 0908/586659

Pamätníkmi Bielych Karpát

Tohtoročný turistický pochod sa oproti minulým ročníkom trochu zmenil. Poverčiví mali z trinásteho ročníka obavy, ale tie zmazala už re-

covníci Lesoturu, s ktorými sme vysadili vyše 400 nových stromčekov v rámci projektu Máme svoj les, ktorý realizujeme za finančnej podpory

gistrácia účastníkov. Štart sme posunuli na Veľkú Javorinu, prišlo veľa „neturancov“ a v lese sme sa stretli pracovne s pracovníkmi Lesoturu.

Ale poďme po poriadku.

Po minuloročných skúsenostiach sme sa rozhodli ulahčiť našim kamarátom „fénixákom“ zo Sládkovičova pobyt v našich kopcoch, preto sme sa vyviezli autobusom na Veľkú Javorinu. Privítalo to aj veľa rodičov s deťmi, a tým sa zrodila rekordná účasť na doterajších ročníkoch pochodu – viac ako 130 účastníkov. Po hrebeni Bielych Karpát sme prešli až k Dibrovovmu pamätníku, kde sme položili kytičku kvetov a odtiaľ sme schádzali neznačeným chodníkom do doliny k Vetešovmu jarku. Tu nás čakali pra-

Nadácie pre deti Slovenska v grantovom programe Hodina deťom. Súboj s prírodou to bol statočný, ale nakoniec vyhrali všetci, ktorí sa na tejto činnosti podieľali. Záver pochodu sa už tradične odohrával pri partizánskej nemocnici, kde sa každý mohol

občerstviť a oddýchnuť si. Je to jediný deň v roku, kedy je bunker voľne prístupný verejnosti.

Tentoraz bola trinásťka pre nás

šťastným číslom, pretože tento ročník bol v doterajšej histórii najvydarenejší a prekonané boli všetky merateľné rekordy v histórii pochodu. Prispelo k tomu aj počasie babieho leta, ktoré tento rok nesklamalo. Už tradične tento pochod realizujeme za

finančnej podpory Nadácie Život v rámci Programu malých komunitných grantov a firmy Premares, ktorá aj tento rok dodala toľko špekačiek, koľko bolo účastníkov.

Peter Ištoňa
detská
organizácia
Fénix

Jeseň v materskej škole

Jeseň patrí medzi najbohatšie a najzaujímavejšie obdobie, na netradičné a atraktívne aktivity s 3-4 ročnými deťmi i rodičmi v našej triede. Vďaka darovaniu množstva rôznorodého ovocia od rodičov našich ratolešťa, sme mohli uskutočniť jednu z najúspešnejších aktivít „DEŇ JABLKA“ v MŠ od 6.10. do 10.10.2008. Cieľom tohto týždňového projektu bolo prostredníctvom psychomotoriky ako prostriedkom rozvoja a stimulácie detí napomáhať zmysluplnému učeniu sa a komplexnému rozvoju dieťaťa.

* Pondelok: deti skladali zo všetkých jablák „NAJVÄČŠIE JABLKO, NAJDLHŠIU HÚSENICU“

I. skupinka detí pozorovala lupou štruktúru jednotlivého ovocia a graficky zaznamenávala na maketu ovocia,

II. skupinka modelovala ovocie, ktoré majú najradšej

III. skupinka sa hrala spoločenskú hru: pexeso

IV. skupinka skladala rozstrihané obrázky ovocia: puzzle

* Utorok: krájali deti s detskými nožkami rôzne druhy ovocia a zisťovali, čo sa ukrýva v plodoch

I. skupinka vyrábala jednodubky, ktoré nakoniec deti ochutnávali

II. skupinka navliekala zvyšky ovocia na silón a vytvorili ovocný náhrdelník

* Streda: krájali jablká na mesiaciky, ktoré sme využili na výrobu nepečenej jablkovej torty. Deti boli oboznámené s kuchynskými potrebami a surovinami na jej spracovanie. Každé dieťa sa do činnosti zapojilo. Ako odmena bola pre nich ochutnávka.

* Štvrtok: okrem strúhania jablák, pridávania rôznych surovín mali deti možnosť aj valkať cesto, guľať a potierať cesto. Až nakoniec vytvorili jablko-

vú štrúdlu. Deti mali nezabudnuteľné zážitky, pretože s takými činnosťami sa ešte nestretli. Po upečení sa už deti nemohli dočkať vitamínovej dobroty.

* Piatok: na papierovú maketu završenie pohára deti obtlačali farbou rôzne druhy ovocia - „ZAVÁRANIE OVOCIA“. Ako odmena bola pre nich ochutnávka sušeného ovocia z vitamínového náhrdelníka.

Touto cestou sa chcem poďakovať rodičom za darovanie množstva ovocia, za spoluprácu p. upratovačke a p. kuchárkam.

MOTTO: PESTRÁ HRA MÁ PRE DIETĽA VÝCHOVNÚ HODNOTU, POMÁHA MU PRIPRAVIŤ SA NA BUDÚCI ŽIVOT A USPOKOJUJE JEHO TŮŽBU PO ZÁBAVE.

Učiteľka: SOŇA MIKLÁŠOVÁ, skupina č. 6: 3 - 4-ročné deti

* S príchodom nového školského roka prichádza i krásne ročné obdobie jeseň. Jeseň hýri farbami nielen v prírode, ale aj v našej MŠ. Prostredníctvom tvorivých nápadov učiteľiek ale i rodičov a šikovných detských rúk oživa prostredie našej školy krásnou jesennou výzdobou, či už z prírodnín, papiera, farieb...

* Dňa 8.10.2008 sa rodičia spolu s

deťmi a pani učiteľkami vybrali spoločne na kopec nad Salašom. Počasie bolo naozaj nádherné a na stromoch sa nepohol ani lístok. S obavami sme niesli v rukách krásnych šarkanov, ktorí boli pripravení na lietanie. Šikovné ruky rodičov a hlavne oteckov predsa vykúzlili na tvárach detí šťastný úsmev, keď sa šarkany vzniesli vysoko do výšky. Dokonca akoby zázrakom i vetrik začal spolupracovať a mierne pofukoval. Deti veselo šantili a behali a snažili sa, aby ich šarkan krásne letel.

Za túto krásnu akciu sa môžeme poďakovať najmä rodičom, ktorí sa zúčastnili a výboru RZ, ktorý pripravil pre deti občerstvenie- džúsy a banány. Odmeny pre deti organizačne zabezpečila členka výboru RZ pani Gadušová. Pani učiteľky pripravili pre deti medaily za účasť na šarkaniáde.

V mene našich detí ďakujeme všetkým za pekne strávené popoludnie.

* Dňa 9.10.2008 sa zúčastnili deti 4. a 5. triedy Materskej školy Hurbanova 153 na školskom výlete na Zelenú vodu. Toto dobrodružstvo spojené s prehliadkou koní a jazdou na koňoch sa zorganizovalo na podnet členky výboru Rodičovského združenia pani Makarovej. Ďakujeme jej, že svojím tvorivým nápadom umožnila našim deťom, aby sa priamym pozorovaním oboznámili s týmito zvieratami, ich chovom a prostredím ich života. Pod

vedením pracovníčok, ktoré pôsobia na farme pri Zelenej vode v bývalom „káčine“ (pani Masarykovej s dcérou) mali deti možnosť každý individuálne sa povoziť na koni. Úplne zdarma vozili skoro dve hodiny deti na koňoch, ukázali nám celý areál, malé koníky, stajne, dokonca i malé mačiatka. Na záver

pripravili pre deti teplý čaj. Odmenu im boli len usmiate a šťastné detské očká a nebojácne deti, ktoré sa odvážne vyšvihli na veľké kone. Touto cestou im srdečne ďakujeme. Chcela by som poďakovať i pani učiteľkám, ktoré podporujú deti pri získavaní poznatkov touto cestou a organizujú s nimi množstvo takýchto aktivít, pričom dbajú na zvýšenú bezpečnosť a bohaté emocionálne zážitky detí.

Ďakujeme Rodičovskému združeniu, ktoré pôsobí pri MŠ, že podporuje tieto aktivity a najmä výboru RZ, ktorý odsúhlasil finančné prostriedky na dopravu.

Dúfame, že sa nám aj v budúcnosti, v priebehu školského roka podarí zorganizovať mnoho ďalších podnetných aktivít pre deti, aby sme mohli rozvíjať ich aktivitu a záujem o nové poznatky a vedomosti, ktoré budú získavať praktickou skúsenosťou a bezprostrednými zážitkami.

* V týchto dňoch prebieha predplavecká príprava detí v plavárni na Myjave s deťmi 3. a 4. triedy MŠ Hurbanova 153. Výcvik je plánovaný 5x po 2 hodiny od 13.10.2008 do 27.10.2008.

* Tieto krásne jesenné výtvy a aktivity by sme chceli prezentovať v našej fotogalérii na internetovej stránke MŠ www.msstaratura.sk všetkým, ktorí nemajú možnosť osobne si prezrieť priestory MŠ.

Elena Sládková, riaditeľka MŠ

Výtvarnému odboru ZUŠ v Starej Turej pribudli 3 strieborné medaily z Egypta!

Žiaci výtvarného odboru ZUŠ v Starej Turej pod vedením Mgr. Miroslavy Lačovej sa môžu pochváliť už viac ako 140. oceneniami prevažne z medzinárodných ale i celoslovenských súťaží a prehliadok výtvarnej tvorby detí a mládeže.

Mimoriadnym úspechom zahájili i tento školský rok. Diplomatickou poštou prostredníctvom Veľvyslanectva SR v Káhire a Ministerstva školstva SR im boli doručené ocenenia- 3 strieborné medaily z celosvetovej súťaže „Egypt in the Eyes of Children of the World“, ktorej vyhlasovateľom je ministerstvo kultúry Egyptskej arabskej republiky.

Originálne stvárnenie témy zapôsobilo na porotu, ktorá ocenila práce z výtvarného odboru ZUŠ Stará Turá striebornými medailami.

Srdečne blahoželáme nadaným žiačkam – Adele Zaťovičovej, Lei Baladovej, Klauzii Madajovej a samozrejme ich pani učiteľke.

ZUŠ Stará Turá

Záujem detí o dopravnú výchovu

Od 30. septembra do 10. októbra t.r. sa konala pod záštitou MŠ SR dopravná výchova v priestoroch dopravného ihriska a telocvične ZŠ na Komenského ulici.

Žiaci si vyskúšali jazdu na bicykloch a kolobežkách pri fungujúcich semaforoch a dopravných značkách, ktoré doniesli a pripravili pracovníci Autoklubu v Handlovej, za čo im srdečne ďakujeme. Žiaci si mohli prakticky overiť znalosti a zručnosti pri riešení dopravných situácií na cestách.

Akcia mala pozitívny ohlas nielen u žiakov a učiteľov, ale i rodičov. V budúcom školskom roku plánujeme v tejto aktivite pokračovať. Dúfame, že sa na MŠ SR nájdu financie na zabezpečenie tejto úspešnej akcie.

Mgr. D. Dingová
zást. riaditeľky, ZŠ v Starej Turej

Z denníka MsP

Dňa 12.9.2008 bolo vo večerných hodinách na MsP nahlásené, že na ceste smerom na Súš, leží na zemi muž a nehýbe sa. Hliadka oznam preverila a na mieste našla tvrdo spať J. Ch. z Topoleckej. Ten sa na chvíľu prebral z alkoholického opojenia no potom začal upadať do stavu bezvedomia. Z tohto dôvodu muselo byť privolané vozidlo RZP, ktoré menovaného odviezlo do nemocnice.

Dňa 27.9.2008 sa v miestnom hoteli konala firemná akcia poisťovacej spoločnosti. P. G. z Dolnej Krúpy sa rozhodol, že túto akciu trochu osvieži a zabaví aj obyvateľov nášho mesta. Preto vzal pred polnocou veľký reproduktor a vyniesol ho pred hotel. Posadil sa vedľa neho, počúval hudbu a ohromne sa bavil. Privolaná hliadka MsP mu však jeho zábavu zrušila a za rušenie nočného klúdu mu navyše uložila blokovú pokutu.

Dňa 10.10.2008 došlo vo večerných hodinách najprv k slovnej a potom i fyzickej roztržke medzi L. Č. a J. U. obaja zo Starej Turej. Privolaná hliadka MsP ich uklidnila a poslala domov. Toto sa zrejme J. U. nepáčilo a rozhodol sa, že si svoju náladu trochu vylepší dávkou adrenalinovou zábavkou. Na blízkom parkovisku, nevediac o tom, že ho hliadka MsP z diaľky sleduje, kopol do dvoch odstavených vozidiel a prevrátil kontajner na odpad. Viac toho už spraviť nestihol, lebo behom pár sekúnd skončil s putami na rukách v policajnom vozidle. Dôvod svojho konania musel potom podrobne vysvetliť na stanici MsP.

MsP

Zapojenie nášho mesta do súťaže „Slovensko bez bariér“

Snahou predstaviteľov mesta Stará Turá je rešpektovať a postupnými krokmi uspokojovať nielen potreby bežnej populácie, ale i potreby osôb imobilných, ľudí s pohybovými problémami, mamičiek s malými deťmi. Mesto sa tento rok opakovane zapojilo do súťaže „Slovensko bez bariér“ a svojimi aktivitami sa o krôčik priblížilo k svojmu cieľu – vytvoriť prostredie, ktoré nebude diskriminovať časť obyvateľov a umožní všetkým občanom mesta viesť samostatný a plnohodnotný život.

Realizované aktivity mesta od septembra 2007 do septembra 2008 prihlásené do súťaže:

1. Vybudovanie bezbariérovej toalety v Dome kultúry Javorina v máji 2008. Vďaka tejto zmene bude umožnené zúčastniť sa na rôznych kultúrnych a iných spoločenských podujatiach organizovaných v budove DK Javorina i osobám imobilným. Bezbariérový vstup do DK je riešený v spracovanom projekte, ktorý bude predložený Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja SR.
2. Vybudovanie bezbariérovej toalety v Centre voľného času v septembri 2008. Priestor CVČ je takmer úplne bezbariérový a po tejto úprave manažment centra ponúka aktivity a činnosti i pre mládež a osoby s ťažkým telesným postihnutím.
3. Parkovisko a chodníky pred by-

tovým domom 265 na ul. SNP. Prestavbou a rozšírením parkoviska sa odstránili bariéry a vytvorilo sa jedno parkovacie miesto vyhradené pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

4. Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Domicile, n.o. Stará Turá – Papraď, ktorý bol skolaudovaný v januári 2008. Tento domov bol v plnej miere financovaný vlastními zariadenia – p. Belákovou a p. Mlýnkom. Prestavbou pôvodnej budovy základnej školy sa vytvoril nový DD

Bezbariérový vchod do Domicile, n.o. na Papradi. Foto J.M.

a DSS, ktorý je v prízemnej časti plne bezbariérový pre imobilných klientov. Služby domova využívajú i ťažko chorí a starší obyvatelia nášho mesta.

Tešíme sa, že aj vďaka našim aktivitám sa na Slovensku postupne odubávajú bariéry, ktoré sťažujú život mnohým ľuďom. Našou snahou bude i naďalej odstraňovať v Starej Turej tieto prekážky a postupne vytvárať vhodnejšie životné podmienky pre všetkých občanov, teda aj pre osoby s ťažkým telesným postihnutím.

Júlia Bublavá

Predstavitelia nášho mesta a členovia prípravného výboru slávností na Javorine si 28. októbra 2008 uctili deň vzniku ČSR pri pamätníku padlých v I. sv. vojne. J.M.

Tri družstvá basketbalistiek na turnajoch

TURNAJ V OSTRAVE

Turnaja Ostrava Cup 2008 sa v dňoch 19.-21.9.2008 mali pôvodne zúčastniť tri družstvá. Nakoľko však družstvo žiačok má za sebou už tri turnaje a ich súťaž sa začína medzi prvými začiatkom októbra, po dohode s trénermi sa turnaja v Ostrave nezúčastnili.

V kategórii kadetiek bol turnaj obsadený kvalitnými českými a slovenskými družstvami. V silnej konkurencii a pri účasti dvanástich družstiev skončili vo svojej skupine tretie a preto od soboty bojovali len o 9.-12. miesto. Nevyhli sa im ani zranenia, ktoré spôsobili oslabenie družstva, navyše keď sa zo zdravotných dôvodov nemohli zúčastniť všetky hráčky a káder sa musel doplniť o hráčky ročníkov 1994 a dokonca 1995.

Úspechom bolo víťazstvo v poslednom zápase nad domácimi hráčkami SBS Ostrava. Toto vystúpenie na turnaji odhalilo nedostatky, na ktorých sa musí ešte popracovať do začiatku súťaže, aby boli výkony kvalitnejšie a uspokojujúcejšie.

Výsledky – skupina: Stará Turá – Sadská 40:61, Sparta Praha 25:57. Skupina o 9.-12. miesto: Ružomberok 41:50, Nitra 32:66, Ostrava 55:15. Družstvo skončilo na 11. mieste.

Staršie mini ročník 1997 a mladšie už od prvých minút prvého stretnutia začali naplňovať to, kvôli čomu na turnaj prišli. Pod vedením trénera Milana Šustíka, pre ktorého to bol rozlúčkový turnaj s týmto družstvom, rad radom zdolávali ostatné družstvá, aby v nedeľu kapitánka mohla prebrať víťazný pohár a všetkým hráčkam sa mohli na hrudi zaligotať zlaté medaily. V najlepšej päťke bola ocenená M.Haluzová.

Od 1.10.2008 prevezme družstvo nový tréner Dobroslav Lupták z Banskej Bystrice.

Výsledky: Stará Turá – Ostrava 74:8, Kyjov 71:8, Olomouc 120:23, Sadská 61:37, Warszawa 134:26. Prvé miesto obsadilo naše družstvo pred Sadskou a Warszawou.

Z 10. kategórií chlapcov a dievčat na turnaji vyhrali len dve slovenské

družstvá. Okrem našich starších mini to boli kadetky Cassovia Košice.

TRETÍ TURNAJ V STAREJ TUREJ

Tretí a posledný turnaj zorganizoval tesne pre prvými majstrovskými stretnutiami MBK Stará Turá v dňoch 26.-28.9.2008 pre mladšie žiačky, na ktorom sa zišla, tak ako na predchádzajúcich dvoch, kvalitná účasť. Turnaja sa zúčastnilo 8 družstiev z Čiech /3/ a Slovenska /5/. Výsledky nášho družstva v skupine:

Stará Turá – Ružomberok 78:44, Prostějov 71:35, Cassovia Košice 37:79,

semifinále Banská Bystrica 45:57 o 3.miesto Lipník 68:51.

Víťazom sa stalo družstvo z Košíc pred B.Bystricou, Starou Turou, Lipníkom, Trnavou, Ružomberkom, Bruntálom a Prostějovom. Zaujímavosť – prvé tri priečky obsadili zhodne družstvá tak, ako vo finále Majstrovstiev Slovenska v Starej Turej v máji 2008.

V najlepšej päťke turnaja bola vyhodnotená K.Celešová.

V priateľskom stretnutí vyhrali staršie mini Starej Turej nad Prostějovom 46:27.

V dňoch 27.-28.9.2008 sa na turnaji v Nitre zúčastnilo družstvo žien. Dosiahli tieto výsledky:

Stará Turá - Piešťany 56:58, Nitra 47:72, Slovan Bratislava „B“ 40:65. Družstvo skončilo na štvrtom mieste.

Priateľské stretnutia v Ivánke pri Dunaji zohrali mladšie mini. Po dobrom výkone vyhrali obidve stretnutia 80:8 a 82:4. V stretnutiach sa vystriedalo 16 našich hráčok.

Milan Šustík, MBK Stará Turá

VĎAKA ZA SPOLUPRÁCU!

Toto je asi posledný príspevok od Milana Šustíka z oblasti staroturianskeho basketbalu. Mení pôsobisko a možno sa nám niekedy ozve s nejakou inou témou. Avšak za spravodajstvo z činnosti MBK Stará Turá, propagáciu basketbalu i nášho mesta a spoluprácu s našou redakciou mu patrí naše úprimné poďakovanie!

Ján Mikláš za kolektív redakčnej rady

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA, mesačník obyvateľov mesta Stará Turá, ročník XVI., číslo 11 - november 2008. Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk. Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Mestský úrad, Ul. SNP 1/ 2, 916 01 Stará Turá, tel. (032) 7461615, 746 1611, fax 7764276, e-mail: media@staratura.sk, msu@staratura.sk. Redakčná rada: Mgr. Ján Tomeš - predseda, (zastupca@staratura.sk), Ján Mikláš, Mgr. Anna Chmurová, Bc. Zuzana Zigová, Ing. Gustáv Rumánek, Věra Teplíčková, Jana Roháčková. Šéfredaktor: Ján Mikláš, (032) 746 1615, 0905446984, mail: media@staratura.sk. Zalomenie, tlač a distribúcia: Vydavateľstvo DELTA, Jiří Foldyna, e-mail: delta@naex.sk, www.delta.ismo.sk, tel. 0905259315. Vychádza začiatočným každého mesiaca. Uzávierka čísla je vždy do 15. v predchádzajúcom mesiaci. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky štylisticky upravovať, zosťručňovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzerent (objednávateľ). Zasláné rukopisy, fotografie, kresby - ak to nebolo dohodnuté inak, redakcia nevracia. Registrácia: RK-10-456/1993 O/ Trenčín. Cena reklamy: 15 Sk - 0,49 eura/1 cm², 20 Sk- 0,66 eura/1 cm² (16 str).

© DELTA

Slovensko sa stalo 31. členom Európskej Wushu Federácie – EWuF

Pred 12. Majstrovstvami Európy v športovom bojom umení Wushu, ktoré sa konali od 16.10. do 19.10. 2008 vo Varšave v Poľsku, sa uskutočnil kongres EWuF, na ktorom prijal Slovensko a jeho jediného oprávneného predstaviteľa v tomto športovom bojom umení za Slovensko, Slovenskú Asociáciu Čínskeho Wushu so sídlom v Starej Turej za svojho riadneho 31. člena. Dvojčlenná delegácia Slovenskej Asociácie Čínskeho Wushu, ktorú reprezentovali jej predseda Juraj Durec a manažér asociácie Eugen Császár sa zúčastnila tohto kongresu, kde prezentovali doterajšiu prácu asociácie a jej program na rozvoj tohto športového bojového umenia na Slovensku v najbližšom období.

Gratulujeme k tomuto významnému úspechu a prajeme Slovensku a jeho predstaviteľovi v športovom bojom umení Wushu, Slovenskej Asociácii Čínskeho Wushu veľa ďalších úspechov na poli športovej diplomacie, ale i pri reprezentovaní Slovenska na medzinárodných súťažiach. **E.C.**

Dvojčlenná delegácia Slovenskej Asociácie Čínskeho Wushu so sídlom v Starej Turej, ktorú reprezentovali zľava jej manažér Eugen Császár a predseda Juraj Durec v kongresovej hale na kongrese Európskej Wushu Federácie vo Varšave dňa 15. októbra 2008, ktorý prijal Slovensko a jeho jediného oprávneného predstaviteľa v tomto športovom bojom umení Slovenskú Asociáciu Čínskeho Wushu za svojho riadneho 31. člena.

Babie leto na Lietave

Po minuloročnej Jesennej škole Fénixu vo Vrátnej doline sme aj tento rok hľadali zaujímavé miesto na Slovensku pre našu školu. Našli sme Lietavu pri Žiline a stálo to za to. Prežili sme tu krásny jesenný víkend. Túlili sme sa po Strážovských vrchoch, zabávali sa a oddychovali. Najkrajší bol Lietavský hrad a prechod cez Skalky do Rajecských Teplíc. Romantika babieho leta s nádherne sfarbenou jesennou prírodou a krásne výhľady naše zážitky ešte

znásobili. Cestou domov sme ešte na chvíľku zastavili v Žiline, kde sme sa poprechádzali po pešej zóne. Lutovali iba tí, ktorí z akýchkoľvek dôvodov museli zostať doma. Na cestovné tam aj späť sme použili finančné prostriedky od Nadácie ŽIVOT, ktoré sme získali v rámci Programu malých komunitných grantov.

Barbora Ištoňová, Detská organizácia Fénix

ŽELEZIARSTVO OPĀŤ OTVORENÉ!

Nový majiteľ, nový tovar, nové služby!
Firma KA-TRADE, s.r.o.
otvorila predajňu

na Jiráskovej ulici 188/1, 1. poschodie
Po, Ut, Št, Pi - 8.00 - 12.00 a 13.00 - 17.00
St: 13.00 - 17.00, So: 8.00 - 12.00

Kontakt: 0905 321379, 0911 321379
e-mail: a.klimek@mail.t-com.sk

Pozývame všetkých ľudí zo Starej Turej,
blízkeho i vzdialenejšieho okolia na 5. ročník

Vianočných trhov

spojených so zabíjačkou

dňa 12. a 13. decembra 2008.

Organizátori podujatia

**MESTO STARÁ TURÁ HĽADÁ
KRONIKÁRA MESTA!
Inf. na tel. 746 1615**

Hotel Lipa Vás srdečne pozýva na silvestrovskú zábavu.
Ponúkame Vám dva varianty silvestrovského programu.

V kongresovej sále, kde sa o Vašu zábavu postará
Myjavská cimbalovka a DJ Dudo
a v priestoroch reštaurácie v hudobnom prevedení
Márie Bundovej a jej kapely.

Vstupenky sú v predaji na recepcii hotela Lipa.

Bližšie informácie môžete získať na daných telefonických kontaktoch:
recepcia: +421 32 776 38 70, prevádzkar: + 421 918 549 144
marketing: + 421 908 309 986, alebo priamo navštívením našej
webovej stránky: www.hotellipa.eu – sekcia Silvester.

NAVŠTÍVTE

NOVÉ KNÍHKUPECTVO

Na Ul. gen. Štefánika - Dom Odevov

Obyvatelia trenčianskeho regiónu vkladajú do bánk stovky miliónov korún

Peniaze, ktoré mali mnohí doteraz uložené doma v hotovosti, začínajú prúdiť do bánk. Dôvodom je blížiaci sa prechod na euro. Iba týždeň stačil na to, aby klienti vložili viac ako miliardu korún do Slovenskej sporiteľne, najväčšej banky na Slovensku. Po desiatich dňoch predaja objem vkladov dosiahol takmer 1,7 mld Sk. V trenčianskom regióne dosiahol v tomto období prírastok termínovaných vkladov obyvateľstva v Slovenskej sporiteľni takmer 200 miliónov korún.

„Klienti si začínajú uvedomovať, že pred zavedením eura je najlepšie vložiť prebytočnú hotovosť v slovenských korunách na účty a do bankových vkladov. Slovenské koruny im banky automaticky prevedú na eurá,“ hovorí Mária Mokrú, riaditeľka regionálneho riaditeľstva Slovenskej sporiteľne v Trenčíne.

Slovenská sporiteľňa odporúča tým, ktorí ešte majú doma prebytočnú hotovosť, aby ju vložili do banky ešte pred koncom roka 2008. Uľahčí im to prevod korún na eurá. Pripravila pre nich špeciálny termínovaný vklad EUROhotovosť. Úspory sa im zhodnotia ročným úrokom presahujúcim 4,45 %. Navyše im Slovenská sporiteľňa vypláti úroky v hotovosti a v eurách okamžite pri vložení peňazí. Získajú tak eurá napríklad na prvé dni roka 2009, keď už bude na Slovensku euro domácou menou.

Za každých 25 tisíc korún vložených na termínovaný vklad EUROhotovosť s dobou viazanosti 18 mesiacov vypláca Slovenská sporiteľňa úrok 45 eur (takmer 1 400 Sk). Pri termínovanom vklade EUROhotovosť sa neplatí žiadny

vstupný ani výstupný poplatok. Vklad aj výnos sa prepočíta konverzným kurzom 1 euro = 30,1260 Sk. Doba viazanosti je 12 alebo 18 mesiacov. Minimálny vklad je 25 tisíc Sk. Termínovaný vklad EUROhotovosť je chránený Fondom ochrany vkladov.

